

ELAN

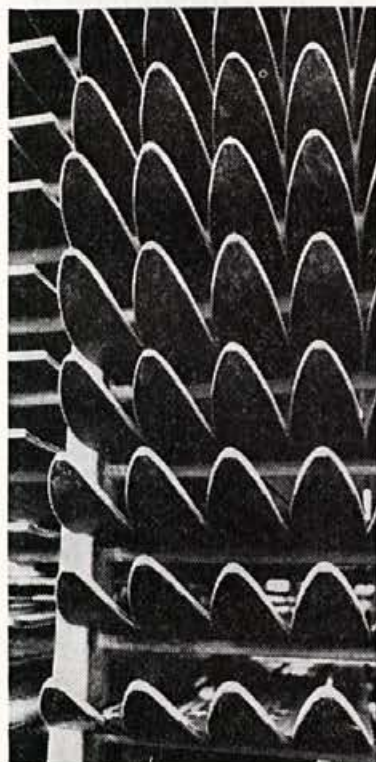
naša smučina

LETNIK 16

STEVILKA 9

15. SEPTEMBER 1977

Poslovno sodelovanje »ELAN« — »LIK« Kočevje

nu, predvsem pa ne takoj in dejstvo, da na okoliškem področju ni na razpolago proste delovne sile, išče Elan druge oblike razširitve kapacitet:

a) v sedanji tovarni z izboljšanjem tehnologije in strojnega parka

b) v poslovnem sodelovanju — združevanju dela in sredstev z drugimi domačimi poslovnimi partnerji

c) z dograditvijo nove tovarne v zamejstvu.

Konkretno je Elan že pristopil k uresničevanju teh programov, saj delo na področju združevanja dela in sredstev v TOZD Smučni Elan in LIK Kočevje, obratom »JELKA« Podpreska teče že dalj časa. Pričelo se je z razgovori o sodelovanju, z izobraževanjem delavcev iz LIK Kočevja v Elanu, z dostavitvijo strojev v obrat Podpreska in drugim. Tako trenutno že izdelujejo po 120 parov smuči dnevno, kjer je

(Nadaljevanje na 2. strani)

Ingemar Stenmark je dokončno zamenjal puško s smučmi in že vneto trenira

Državna reprezentanca preizkusila naše nove mize

Pisali smo že, da je državna namiznoteniška reprezentanca v Radovljici trenirala na naših novih mizah in jih dobro ocenila. Mize so pripravljene za jugoslovanski in mednarodni atest

Glede na daljnoročno perspektivo prodajo smuči na domačem, predvsem pa na inozemskem tržišču, kar se že konkretno odraža pri naročilih za letošnje leto, Elan s sedanji kapacitetami ne zmore zadostiti vsem željam kupcev. Afirmacija Elanovih kvalitetnih smuči v svetu je povezana z uspehi tekmovalcev v samem vrhu smučarskega športa, s katerimi je bil osvojen 2 krat svetovni pokal v alpskem smučanju (Stenmark) in je na široko odprl vrata plasmana Elanovih smuči, kljub izredno močni svetovni konkurenci proizvajalcev. Da pa bi ohranili zaupanje čedalje večjemu številu kupcev po kvaliteti in kvantiteti, je nujen poseg v razširitev kapacitet.

K temu nas sili tudi dejstvo, da je v preteklih letih, predvsem na domačem tržišču zaradi izvoznih obveznosti primanjkovalo cenejših in otroških ter tekaških smuči. Silen razmah rekreativnega tekaškega smučarskega športa v svetu in doma nam narekuje tudi povečanje kapacitet tekaških smuči.

Ker pa vsega tega povečanja zmogljivosti ni moč doseči z investicijskimi vlaganji v sedanjem Elan

Dohodkovni odnosi med TOZD

**Družbenoekonomski
dohodkovni odnosi
med temeljnimi
organizacijami
združenega dela**

— Zakon o združenem delu določeneje nakazuje ustavna načela o vzpostavitvi dohodkovnih odnosov med temeljnimi organizacijami združenega dela;

— nekaj zamisli, na katerih osnovah bomo tudi v Elanu in njegovih temeljnih organizacijah ter drugih organizacijah združenega dela te odnose reševali in jih vzpostavili.

Za vzpostavitev dohodkovnih odnosov med organizacijami združenega dela morata biti izpolnjeni dve načeli:

— družbenoekonomski dohodkovni odnosi morajo biti zasnovani na skupnem pridobivanju dohodka,

— instrument za uravnavanje teh razmerij je samoupravni sporazum o planu, ki je temeljni instrument. Zavedati se moramo, da je delo na tem področju izredno zahtevno. ne enkratno, ampak bo zahtevalo neprestano izpopolnjevanje in dopolnjevanje. Ko smo imeli pred seboj to odgovorno in pomembno delo, smo se odločili, da v Elanu firmiramo šest delovnih skupin, ki delajo na nalogi, kako družbenoekonomsko življenje temeljnih organizacij združenega dela in drugih organizacij združenega dela uskladiti z ustavnimi načeli in zakonom o združenem delu. To delo po posameznih področjih sedaj poteka, iščejo se najboljše konkretne rešitve, pri tem delu pa nam je temeljno vodilo, da ne smemo izgubiti primarne naloge: gospodarno delo združevati in gospodarno gospodariti z zaupanimi družbenimi sredstvi.

Po zakonu o združenem delu se dohodek ustvarja na štirih naslednjih področjih menjave dela:

1. tedaj ko poudarjamo svoje proizvode in usluge doma in v tujini, drugim organizacijam združenega dela ali prodajamo znotraj organizacije združenega dela med temeljnimi organizacijami;

2. tedaj, ko smo udeleženi v skupno ustvarjenem dohodku s tem, da smo združili delo in sredstva;

— tedaj, ko svobodno izmenjuje mo delo;

(Nadaljevanje na 2. strani)

Dohodkovni odnosi med TOZD

(Nadaljevanje s 1. strani)

4. tedaj, ko dohodek ustvarjamo ali pridobivamo z regresi, premijami, kompenzacijami, dotacijami in drugimi oblikami, ki jih določa zakon ali samoupravni sporazum ali pogodba, ki je v skladu z zakonom.

Vsa ta razmerja, ki so zgoraj naštet, nastopajo tudi med temeljnimi organizacijami združenega dela v Elanu, kakor tudi z organizacijami združenega dela izven delovne organizacije Elan.

KAKO BOMO PRIDOBIVALI DOHODEK S PRODAJO

Organizacija združenega dela pridobi dohodek s prodajo na ta način, da proizvedene proizvode proda drugi organizaciji združenega dela ali potrošniku, prodaja pa se lahko vrši na tržišču ali v okviru delovne organizacije med temeljnimi organizacijami združenega dela. Prodajamo lahko tudi sestavne dele nekega skupnega proizvoda, ki je rezultat dela več temeljnih organizacij združenega dela.

Nič posebno novega na prvi pogled. Tudi doslej smo prodajali doma in na tuje, zaračunavali proizvode in storitve med dejavnostmi, sami smo izdelovali osnovna sredstva in drobni inventar. In vse to je nosilo skupni naziv: celotni dohodek, ki mu je bil osnova kupoprodajni odnos, za katerega je značilna slaba vez med udeleženci takih medsebojnih ekonomskih pojavov. Tudi zakon o združenem delu ne ukinja kupoprodajnih razmerij, kot obliko blagovno denarne menjave, kjer se ustvarjajo zakonitosti tržnega gospodarjenja, ampak menja družbenoekonomski temelj, na katerem se menjava odvija in ustvarja. Lastninsko razmerje kot specifično razmerje za kupoprodajno razmerje sedaj nadomesti dohodkovno razmerje kot lastna (svojska) oblika družbene lastnine v naši samoupravni socialistični družbi. Sedaj nastopa trajnejše povezovanje in združevanje z namenom doseči kar najboljši efekt gledano z zornega kota potreb družbe kot celote ob spoštovanju delovanja tržnega zakona vrednosti.

SKUPNI DOHODEK USTVARJEN Z ZDRUŽEVANJEM DELA IN SREDSTEV

To je popolnejša oblika povezovanja organizacij združenega dela, kjer klasična kupoprodajna razmerja odpovedo, nastopijo pa pravice

in obveznosti iz skupno sprejetega sporazuma o temeljnih plana o združenju sredstev potrebnih za skupaj dogovorjeno proizvodnjo in dogovorjen dohodek t. j. efekt iz tega dela. Tu se bomo podrobno dogovorili v samem načrtu, o obsegu, količini, vrsti in času proizvodnje, o dohodkovnem efektu in odgovornosti. Takšno združevanje dela in sredstev nima meje v okviru delovne organizacije, ampak ima cilj tudi v širšem povezovanju izven meja delovne organizacije, ampak ima cilj tudi v širšem povezovanju izven meja delovne organizacije z namenom, doseči kar najboljši dohodkovni efekt. Tu pa brez samoupravnih dogovorjenih planov ne bo šlo. V ta namen je v Elanu imenovana posebna delovna skupina, ki bo obdelala področje planiranja v dohodkovnih odnosih.

FORMIRANJE CEN IN DOHODKOVNI ODNOSI

Nesporno je, da se tudi v pogojih naše socialistične blagovne menjave vsak proizvod, ko preide iz sfere proizvodnje v sfero potrošnje realizira na tržišču kot blago. Cena pa, ki jo proizvod na tržišču doseže, potrjuje družbeno potrebno delo za njegovo proizvodnjo.

Ko zakon o združenem delu govori o cenah, je nesporno, da to področje zadeva tisti del združenega dela ki združuje delo in sredstva in ima trajnejše poslovne vezi. Tu je dana rešitev v sistemu internih cen, odnosno internih meril in osnov za razdelitev skupaj ustvarjenih vrednosti.

Interne cene so torej instrumenti za razdelitev skupaj ustvarjenega dohodka, interne cene moramo torej razlikovati od planskih cen, s katerimi priznavamo stvarne stroške proizvodnje. S cenami ali bolje povedano z osnovami in merili bomo torej ugotavljali medsebojna razmerja in osnove za udeležbo v skupnem dohodku. V vsakem proizvodu, ki ga bomo izdelali, sta dva instrumenta — prvi nam pove, kakšno medsebojno razmerje v proizvodu ima posamezna organizacija združenega dela, drugi pa nam pove, kolikšen del dohodka, ki je bil ustvarjen s tem proizvodom pripada posamezni organizaciji združenega dela.

Po vsem tem lahko zaključimo, da se z interno ceno ne formira tržna cena, ampak količina, s katero je posamezna organizacija združenega dela udeležena v skupno ustvarjenem dohodku.

Delovne skupnosti skupnih služb in zakon o združenem delu

Pravice in obveznosti med delovno skupnostjo skupnih služb in temeljnimi organizacijami združenega dela bomo uredili kar najbolj natančno s samoupravnim sporazumom. Z njim bomo zagotovili, da bo delovna skupnost svoj celotni prihodek in dohodek formirala in dosegla s svobodno menjavo dela, kar pomeni, da se bodo temeljne organizacije samoupravno dogovorile z delovno skupnostjo o obsegu, vrsti in količini storitev ter njihovi ceni, kakor tudi o osnovah in merilih za vrednotenje ustvarjenega rezultata dela delavcev delovnih skupnosti. Pomembno bo, da se celotni prihodek in dohodek delovnih skupnosti ne more gibati neodvisno od gibanja celotnega prihodka in dohodka temeljnih organizacij združenega dela.

Kaj smo že storili in kaj nam še manjka

Ze uvodoma je bilo zapisano, da je predmetno delo zelo zahtevno, zato tudi dolgotrajno. Ne smemo pričakovati, da bomo naenkrat rešili vse vzele v naših medsebojnih odnosih na področju ustvarjanja dohodka t. j. združevanja dela in sredstev. Nenehno delo, pa spremljanje dogodkov nam bo dajalo

vedno znova novih in boljših rešitev.

Menim, da smo z delom na tem področju, čeprav se zdi obratno, dokaj daleč. Celotni prihodek in skupni dohodek že spremljamo tako, da nam ob konstituiranju novih temeljnih organizacij ne bo težko v celoti podati sliko poslovanja le-teh. Mislim, da ni odveč poudariti, da moramo tudi v bodoče dati še več pozornosti spremljanju stroškov. Pojavljajo se namigi, da zaradi nove samoupravne organizacije potrebujemo več kadra v skupnih službah. Kadre imamo, potrebno jih bo samo prav razporediti.

V zvezi z dohodkovnimi odnosi se večkrat postavlja tudi vprašanje, če je združevanje dela in sredstev v nasprotju s kreditnimi razmerji ali obratno. Naša organizacija finančne funkcije v okviru družbeno ekonomskih dohodkovnih razmerij temelji na kreditnih razmerjih, menim, da ni v nasprotju s konceptom dohodkovnih razmerij, ker kreditno razmerje samo po sebi ni istovetno razmerju v okviru finančnega kapitala. Ostaja še vedno odprto vprašanje interne banke. V okviru razprav prilagajanja zakonu o združenem delu ter bančne organiziranosti nasploh, bo posebna tema o tem vprašanju ali interna banka ali posebna finančna služba.

PRIHODNJI:

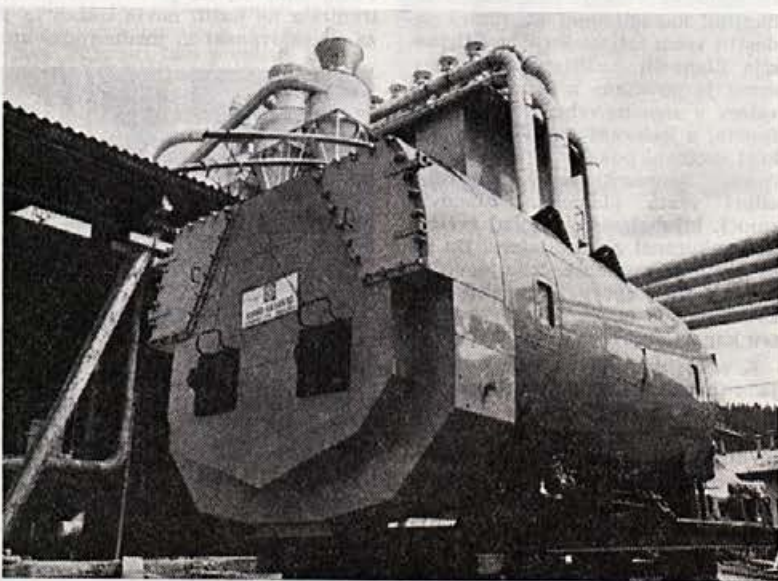
— način vzpostavljanja družbeno ekonomskih dohodkovnih razmerij v Elanu,

— način in principi razdelitve

Pavel Koder

Izkop gradbene jame za novo cisterno pred Institutom, ambulanto in garderobami

Montaža novega vročevodnega kotla kapacitete 86 cal/h

Poslovno sodelovanje ...

(Nadaljevanje s 1. strani)

zaposlenih 21 delavcev. Programira se zaposlitev 30 delavcev z letno proizvodnjo 35–40.000 parov smuč v sedanjih prostorih, ki jih ima na razpolago obrat Podpreska. Perspektivno pa se pripravlja dopolnilni program proizvodnje tekaških smuč.

Vzporedno s tem se pripravlja samoupravni sporazum s področja planiranja združevanja dela in sredstev, količin, vrst in tipov izdelkov, strojev in naprav, prodaje in delitve skupnega prihodka in drugo.

Pri tem se predvideva popolna enakopravnost subjektov tega samoupravnega sporazuma, kar je osnovni pogoj medsebojnega sodelovanja. Ta sporazum predvideva obvezni ustrezeni odstotek skupnega prihodka za nadaljnjo skupno vla-

ganje udeležencev sporazuma:

- v razširjanje kapacitet
- v novo tehnologijo
- v razvoj in raziskave trga
- v področje prodaje.

Ugotavljanje in delitev skupnega prihodka bosta izvedena po zaključnem računu za posamezno koledarsko leto, skladno s prispevkom posameznega udeleženca sporazuma. Za ugotavljanje rezultatov tako združenega dela mora biti delavcem omogočena pravična delitev udeležbe v skupnem prihodu.

Prav tako ta samoupravni sporazum predvideva prevzemanje tveganj ter drugih obveznosti in odgovornosti.

S tem v zvezi se bo v skladu z zakonom formirali skupni voljeni organ s svojimi pristojnostmi.

S. K.

Ocena gospodarjenja v radovljjski občini za I. polletje 1977

Po periodičnih obračunih za I. polletje 1977 kaže radovljjsko gospodarstvo razmeroma ugodne finančne izide. Ugotovitve, ki izhajajo iz prvih analiz izvršnega sveta občinske skupščine, v primerjavi z enakim obdobjem lani, bi lahko strnili v naslednjih podatkih: celotni dohodek je porasel za 33 %, doseženi dohodek za 67 %, družbeni proizvod za 54 in čisti dohodek za 38 %. Res je, da so letošnji finančni rezultati boljši tudi zaradi porasta cen industrijskih izdelkov, ki so višje za 8,5 %, cene na drobno pa celo za 11,9 %.

Primerjava z zastavljenim izvoznim planom kaže, da sicer v polletju še ni povsem izpolnjen, vendar

pa so rezultati precej ugodnejši kot v prvem tromesečju. Pri tem ne gre prezreti dejstva, da so nekatere med nami tudi Elan Begunje. OZD — izvoznice, ki imajo največji izvozni promet, proizvajajo in prodajajo izdelke predvsem sezonskega značaja.

Radovljjsko gospodarstvo je v prvih šestih mesecih izvozilo na tuje za 11.267.000 dolarjev, ali 2 % več kot lani. Uvoz je bil za 43 % višji, pri čemer je upoštevati, da je bil zaradi močnega omejevanja lani precej pičel. Realnejša primerjava bi bila z uvozom leta 1975, ki kaže, da je bil letošnji uvoz v primerjalnem obdobju po vrednosti celo 12 % manjši, medtem ko je bil v

Sloveniji za 1,9 % večji. Večji del uvoza se nanaša na nakup reprovizije, le 11 % odpade na investicijsko opremo, kar je v primerjavi z 1975. letom še enkrat nižji, lani pa je bil minimalen. Zunanjetrgovinska bilanca tudi brez upoštevanja neblagovnega prometa, kamor sodi gostinstvo in turizem, je bila visoko aktivna, kajti izvoz je bil večji od uvoza za 52 %, v prvem tromesečju pa za 33 %. Če se k temu doda podatek, da se v Sloveniji krije z izvozom le 51 % uvoza, je radovljjsko gospodarstvo na najboljši poti, da v celoti izpolni letos načrtane naloge iz družbenega plana.

Na splošno se lahko reče, da je v polletju značilno za gospodarstvo radovljjske občine opazna rast industrijske proizvodnje, zmanjšanje izgub, visoko aktivna zunanjetrgovinska bilanca in omejeno zaposlovanje v okviru resolucijskih določil. Podobno nekolikant kvari v primerjavi z lanskim I. polletjem podatek SDK o precejšnjem porastu splošne in skupne porabe, ki slabi materialno osnovo združenega dela. Vendar pa se ti podatki nanašajo na obdobje lani, ko so se upoštevale najnižje stopnje prispevkov, za SIS še iz 1975. leta, OD pa so naraščali šele v II. polletju 1976.

Jošt Role

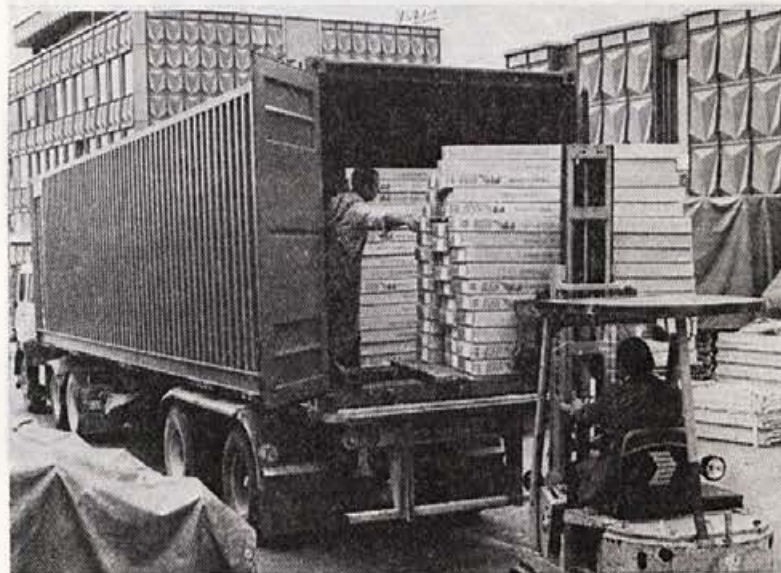
Priznanja in pobratenje

V Radovljici za občinski praznik podelili priznanja in podpisali listine o pobratenu

Na slavnostni seji delegatov združenega dela, zbora krajevnih skupnosti, družbenopolitičnega zbora, občinske skupščine Radovljica, ki je bila v počastitev občinskega praznika, 5. avgusta v navzočnosti predstavnikov OZD družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih interesnih skupnosti, gostov iz drugih gorenjskih občin ter delegacij prijateljskih srbskih občin Brus in Svilajnac so svečano podpisali listine o pobratenu z obema srbskima občinama. V Brusu in Svilajncu so med NOB našli gostoljubno zatočišče že 1941. leta številni občani in družine iz radovljjske občine, pred leti pa so z obema občinama vzpostavili tesne prijateljske stike z izmenjavami obiskov gospodarstvenikov, kulturnih skupin ter predstavnikov skupščin in družbenopolitičnih organizacij. Veze so se posebno utrdile z medsebojnimi stiki občanov z Vlakom bratstva in enotnosti. Priznanje občinske skupščine Radovljica za 1977. leta so na svečani seji prejeli zaslužni družbenopolitični delavci Ivan Fabjan z Bleda, Franc Jere iz Radovljice, ing. Jože Osterman z Bleda, bivši direktor Elana, Jože Poljanec z Bleda in Janez Strgovšek iz Lesc.

Posebna javna priznanja občinske skupščine pa so prejeli za izjemne zasluge v družbenopolitičnem, društvenem in kulturnem življenju ter za dosežke na gospodarskem področju: Postaja Gorskke reševalne službe Bohinj, ki letos slavi 30-letnico uspešnega dela, Zavod Matevža Langusa iz Kamne gorice ob njegovi 25-letnici, Godba na pihala Gorje, ki je pred kratkim proslavljala 70-letnico obstoja in kolektiv Kemične tovarne Podnart, ki letos prav tako slavi 25-letni jubilej.

Jošt Role

Najintenzivnejša odprema smuč v izvoz pred zimsko sezono

so tudi največji nasprotniki te teorije začeli razumevati, da proizvodnja zaradi proizvodnje, oziroma proizvodnja za skladišča ni prava poslovna usmeritev. Tako so vedno večji proizvodni presežki, ki niso našli potrošnikov, naredili svoje.

Pokazalo se je namreč, da ni bistvo marketinške zasnove profit, ampak tržna usmeritev; profit oz. ostale nadaljnje kategorije so samo posledica vsega tega. Spoznavanje potreb potrošnikov in analiza tržne situacije ter splet ostalih funkcij reprodukcijskega procesa, pa so koristne tako v socialistični kot tudi v kapitalistični družbeni ureditvi.

S podobnimi predsodki smo se in se delno še srečujemo tudi pri nas. Opozicija se je pojavljala pred-

vsem v tistih vrstah, ki bi ob prehodu na novo poslovno orientacijo bile kakorkoli osebno tangirane, ali z vidika dodatne obremenitve v smislu dodatnega študija kot tudi v smislu spremembe delovnega mesta.

Brez dvoma je opozicija premagana in dokaz pravilnosti tovrstne poslovne usmeritve so nekatere OZD, ki dosegajo zavidljive rezultate, ki so začeli prihajati kot posledica nove poslovne usmeritve. Dokaz temu so Topor, Mura, Gorenje, itd. Tudi v Elanu smo se že pred leti začeli zavedati, da je prihodnost verjetno v prehodu na tovrstno poslovno usmeritev. Tako so bile v tem smislu formirane tudi že nekatere službe, ki naj bi vsaka po

(Nadaljevanje na 4. strani)

Marketing — ELAN

Kratek opis razvoja, vloge in pomena marketing službe

Vloga in pomen marketinga, kot tržno usmerjenega koncepta poslovanja pridobiva vedno bolj na veljavi. Tovrstna poslovna usmeritev, je na zahodu, posebno v ZDA že zelo zgodaj našla svoje zagovornike.

Bistvo navedene poslovne usmeritve je — proizvodnja za potrošnika. Zgodovinski razvoj tega nazaj v leto 1911, ko se je raziskava trga prvič pojavila kot potrebna funkcija poslovnega koncepta. Po tem času je vedno bolj pridobivala na moči prodajna služba v podjetju in mit o proizvodni funkciji kot daleč najpomembnejši funkciji v podjetju se začne počasi podirati. Ta faza procesa je trajala približno 20 let.

Tretja faza razvoja se je začela zaznavati nekje okrog leta 1950 in je trajala približno 10 let.

Bazirala je na točno izdelanem programu, ki ga vodi nova, dominantna funkcija v podjetju, to je funkcija marketinga. Vodja marketinga pa pade v krog najodgovornejših oseb v podjetju. To pomeni pravo revolucijo v organizaciji podjetja. Tako postane funkcija marketinga odgovorna za poslovno orientacijo in poslovno politiko podjetja.

Od osnovne ideje o novem proizvodu, ki je rezultat raziskave trga in potreb potrošnikov, v času raz-

voja izdelka, v fazi izdelave, ter še v fazi distribucije, vse do prodaje končnemu potrošniku, ves čas bdi nad izdelkom služba marketinga. Iz tega izhaja, da mora marketing služba pokrivati področje: raziskave trga, politiko cene, analiza gibanja konkurence, odnosi z javnostjo, servis, ekonomska propaganda, napredek prodaje in postavljanje ter izvrševanje celotnega plana marketinga itd.

Bistvo delovanja take marketing službe je aktiviranje vseh sil podjetja v realizacijo ideje, do izdelave izdelka in prodajo izdelka na trgu.

Četrta faza razvoja naj bi obsegala področje kontrole marketinga, kar naj bi pomenilo dejanski prehod podjetja, ki sprejme marketinško usmeritev, na končno realizacijo tega poslovnega koncepta in prilagoditev nove usmeritve na specifične zahteve posameznega podjetja. Ta faza razvoja je trenutno v toku.

Prikaz razvoja je vzeta na primeru ZDA, ki se smatra za zibelko marketinga. Podoben vrstni red faz razvoja je z nekaj letnim zaostankom potekal tudi v zahodni Evropi, koder so prve osvojile ta sistem velike večnacionalne družbe, kasneje pa so jim sledili ostali.

Večina vzhodnih držav je dolgo časa gledala na marketinge ozko in ga tretirala kot profitno zahodnjaško teorijo, ki naj bi nikakor ne bila primerna za socialistično orientirane sistema vzhoda. Toda sčasoma

Trgovina v Elanu je pripravljena na zimsko prodajo

Marketing — ELAN

(Nadaljevanje s 3. strani)

svoje predstavljala začetek razvoja nečesa novega. Tudi v osnutku razvoja Elana je bil marketinški koncept že, teoretično, zelo dobro vkomponiran.

Velika odvisnost Elana od trga, posebno tujega nam narekuje, da bi naša usmeritev morala biti marketinško orientirana. Vsi vemo, kako neizprosni so trgi, na katerih smo prisotni. Predvsem gre za zahodne trge in trg ZDA, koder je boj za potrošnika zelo težak.

končni rezultat in bi ob morebitnem neuspehu, v kolikor bi bil le-ta rezultat nezadostnega angažiranja, nosil tudi pripadajoče sankcije.

Poleg tega bi navedeni centralni organ, kar pri nas sedaj ni primer, zbiral tudi povratne informacije, katerih vir bi bili uporabniki sami, naši zastopniki in pa reakcija konkurence. Do tega vira podatkov za enkrat še nimamo pravega odnosa.

Da pa bi služba marketinga lahko navedeno delo dovolj uspešno realizirala, pa bi ji seveda morala pripadati precej močna pooblastila.

Smučl dobivajo nova svojstva in oblike

Da bi lahko ostali konkurenčni na teh trgih, bi morali z dobro službo raziskave trga ugotavljati stalne spremembe in se le-temu prilagajati. Poleg tega pa bi v nadaljnjih fazah, torej pri realizaciji znanih novosti morali biti doslednejši. Novost, ki bi bila posledica novih tržnih zahtev, bi morala biti pred prihodom na trg brezhibna, kar pomeni konstrukcijsko popolna, testirana v vseh možnih pogojih delovanja, morala bi dati dober finančni rezultat, neproblematična za proizvodnjo, za plasman na trg pa bi morala biti pripravljena dobra tržna strategija, ki bi ob podpori ekonomske propagande zagotavljala ustrezne prodajne rezultate. Za uspešen potek tega procesa bi bil končni uspeh verjetno večji, če bi nad realizacijo bedel centralni organ, ki bi bil soodgovoren za

Vsi bi se namreč morali zavedati, da so sedanji uspehi tako rezultat večletnega dela kolektiva kot tudi izrednega konjunkturnega stanja na trgu, kar velja za vse dejavnosti. Zato nas to stanje ne sme uspavati rekoč, kaj pa bi se hoteli boljše.

Konjunkturni cikel se bo v prihodnosti obrnil in tiste čase bi morali pričakati pripravljeni. Napake, ki bi jih napravili, v kolikor bi šli sedaj v določene spremembe, bi stale mnogo manj, kot pa v šibki ekonomski situaciji.

Zato mogoče dodatni razmislek o položaju marketinga v novi organizacijski shemi in o delokrogu, ki mu ga le-ta zagotavlja, verjetno ne bi bil odveč.

Uroš Aljančič

Informiranje — učinkovito orožje

TOVARIŠ FRANC ŠETINC TOVARNIŠKIM NOVINARJEM

Glasila združenega dela so učinkovito orožje delavcev v njihovem samoosvobodilnem boju, je na srečanju organizatorjev obveščanja, urednikov in novinarjev glasil združenega dela, ki je bilo v četrtek 7. avgusta v Kliničnem centru v Ljubljani, dejal sekretar izvršnega komiteja predsedstva CK ZKS Franc Šetinc.

V naši republiki izhaja skoraj petsto časnikov, ki jih izdajajo delovne organizacije. Ti časniki izhajajo na ravni temeljnih organizacij združenega dela in v višjih oblikah njihovega povezovanja (slednji prevladujejo). V Sloveniji delavci združujemo delo v šest tisoč temeljnih organizacijah združenega dela, ki so povezane v približno tisoč delovnih organizacij. To pomeni, da lastna glasila izdaja že približno polovico delovnih organizacij, pregled nad glasili, ki ga ima naša komisija, pa

kaže, da izdajajo svoja glasila praktično vse večje delovne organizacije v naši republiki. Če vemo, da obstoj glasila med drugim pogojuje tudi višina njegove naklade, lahko hitro izračunamo, da je zgornja meja števila glasil združenega dela v naši republiki manj kot tisoč, že danes pa je naklada ene številke vseh glasil združenega dela blizu osemsto tisoč izvodov. Nedvomno da so glasila združenega dela resnična sedma sila!

Če smo z razišrjenostjo glasil združenega dela lahko še kar zadovoljni, pri tem pa se seveda ne smemo prepustiti lagodju in brezbriznosti kot posledici doseženih rezultatov, z vsebino teh glasil še zdaleč ne moremo biti. Še vse preprosto so le albumi doseženih uspehov, često so orodje v rokah tehokratov in birokratov, ki se jih poslužujejo, da bi prikazali svoje uspehe,

namesto da bi glasila združenega dela bila resnične samoupravne tribune! Torej proč z lakiranjem ter lažnim mirom in idiliko, ko vendar vemo, da je spreminjanje medsebojnih odnosov v združenem delu nadaljevanje revolucije — ta pa ni brez konfliktov.

Glasila v združenem delu so samo en aspekt informiranja delavcev, kanal za pretok informacij, ki ima svoje dobre pa tudi slabe strani — med slednjimi omenimo predvsem njihovo premajhno aktualnost (težko je biti aktualen, ko večina glasil izhaja mesečno) — in slabe možnosti za povratni tok informiranja, to je za pogovor. Sindikati zato še kako poudarjamo, da so sindikalne skupine kot eden načinov organiziranega srečavanja delavcev in demokratičnih oblik ustvarjalnega dialoga zelo primerne za vsebinsko dorečeno samoupravno izrekanje in odločanje.

Glasila združenega dela so sestavni del informacijskega sistema v naši republiki. Ne smejo pa se zapirati za tovarniške plotove, odprta morajo biti za vso družbenopolitično problematiko, tako svoje ožje kot širše družbenopolitične skupnosti! Ne gre za to, da iz slehernega tovarniškega glasila naredimo pomanjšano Delo; številni problemi, ki jih osrednja glasila prikazujejo načelno, še na ravni temeljne organizacije izkazujejo konkretno. Primer: štirje zakoni, zakon o delov-

nih razmerjih, zakon o referendumu, zakon o samoupravnih delavski kontroli in zakon o volitvah in odločitvi organov upravljanja, o katerih sindikati te dni začnemo javno razpravo, so nedvomno pomembni sistemski ukrepi, ki ga morajo obravnavati vsa glasila; republiška in pokrajinska seveda z drugega aspekta kot glasila združenega dela.

Če smo zapisali, da so glasila združenega dela sestavni del informacijskega sistema, naj to svojo vlogo tudi dejansko opravljajo, zato je za obstoj in razvoj glasil združenega dela odgovorna vsa organizirana družbena skupnost, posebej pa še sindikati, ki smo dolžni razvijati delavsko samoupravljanje kot eno najpomembnejših pogojev naše socialistične revolucije, seveda ob sodelovanju še drugih osveščenih družbenih sil.

Srečanja organizatorjev obveščanja, urednikov in novinarjev glasil združenega dela se je udeležilo v Kliničnem centru 120 vaših poklicnih kolegov, ki se v delovnih organizacijah ukvarjajo z obveščanjem. Na srečanjih z drugimi organizatorji obveščanja in tovarniškimi novinarji, enodnevni seminarji bodo v mesecu oktobru, vas bomo seznanili z mislimi tovariša Šetince o obveščanju v združenem delu, ki smo jih slišali na srečanju v Kliničnem centru.

Manj reklamacij smučí

Iz analize reklamacij smučí na domačem trgu, ki je bila narejena v službi kakovosti je razvidno, da je bilo v smučarski sezoni 76/77 9,4 odst. manj reklamacij v odnosu na sezono 75/76. Več kot polovica reklamiranih smučí je starejšega datuma proizvodnje leto 1975 in starejše. Z ozirom na povečano prodajo v lanskem letu je to vsekakor spodbuden podatek.

Pri analizi reklamacij smučí na domačem trgu in izvozu je bil za obdelavo podatkov prvič uporabljen računalnik v Elanovem računskem centru, kar bo sigurno v prihodnje prispevalo k boljši in hitrejši analizi reklamacij.

njamo, niti cena brezplačnega popravila, ampak je izguba za tovarno zdaleč večja, ker s slabo kvaliteto izgubljammo dobro ime oziroma renome podjetja.

Če na kratko preletimo »življenje« izdelka od trenutka, ko zapusti tovarno vidimo, da gre s stališča kvalitete izdelek (smučka) skozi 2 oizroma 3 faze.

Prva faza je ocenjevanje izdelka pri nakupu. Kupec ne more preizkusiti voznih lastnosti izdelka, omejuje se le na ocenjevanje njegove tehnične dovršenosti. Da izdelek že trakat ne bi naredil slabega vtisa na kupca oziroma ostal neprodan, mora poskrbeti končna kontrola, ki spusti skozi kontrolo samo izdelek, kateri v popolnosti odgovarja kakovostnim kriterijem. Zavedati se moramo, da se večina naših izdelkov prodaja na zunanjem trgu, kjer je konkurenca zelo močna.

Švedska smučarska reprezentanca pri firmi »Ryon« na Švedskem

Prijavljanje skupnih reklamacij iz izvoza je postalo standardno za vse kupce (enoten obrazec) tako, da se podatki takoj po predhodni kontroli v službi kakovosti dajo v obdelavo v ERC. Vzroki reklamacij so že proučeni in so bili potrebni ukrepi predloženi že v toku smučarske sezone. Procent reklamiranih smučí sploh ni zaskrbljujoč, paziti pa moramo tudi naprej, da se ne bo povečal. Zavedati se moramo, da strošek reklamacij ni samo cena smučke, katere brezplačno zame-

trola, ki spusti skozi kontrolo samo izdelek, kateri v popolnosti odgovarja kakovostnim kriterijem. Zavedati se moramo, da se večina naših izdelkov prodaja na zunanjem trgu, kjer je konkurenca zelo močna.

Druga faza nastopa, ko kupec ocenjuje »obnašanje« izdelka v uporabi (predvsem ocenjevanje voznih lastnosti). Te lastnosti dobi izdelek s konstrukcijo in s kvaliteto izdelave. Kupec navadno ne reklamira izdelka, če je nezadovoljen, vendar je to vseeno za pro-

izvajalca velika izguba v smislu izgube dobrega imena.

Navajam primer iz neke ameriške študije »Samo eden od teh nezadovoljnih kupcev pralnega stroja in televizarja se je pritožil proizvajalcu (čeprav so se vsi ti pritoževali svojim prijateljem). Tako se zdi, da slab glas v vsakem izdelku, ki odpove takoj po nakupu, pride v javnost. To povzroči, da se deset potencialnih kupcev odpove nakupu tega izdelka.«

Pri smučeh je situacija sigurno podobna, saj prihaja že na smučiščih od stikov med ljudmi, kar pripelje do izmenjav mišljenj in ocen izdelkov. Razen tega so smuči s svojimi slabimi in dobrimi lastnostmi stalno pred očmi, ne samo uporabnika, ampak večjega števila ljudi, kar ne moremo primerjati s tele-

vizorjem ali pralnim strojem.

Tretja faza, ki se na srečo pojavlja samo včasih je situacija, ko izdelek odpove. Izguba za podjetje je še večja kot pri nezadovoljstvu kupca, razen tega pa nastopa še materialna izguba (brezplačna zamenjava). Zavedati se moramo, da ima kupec z reklamacijo določene stroške, izgubo časa, neuporabnost izdelka in podobno. Zato je v takšnih primerih potrebno storiti vse, da se kupcu povrne zaupanje v podjetje.

Iz vsega navedenega sledi, da je naša prihodnost odvisna tudi od »obnašanja« izdelka, ko ta enkrat zapusti naše skladišče gotovih izdelkov. Zadovoljen kupec je prvi pogoj za uspešno delo.

Mladen Krmpotić, dipl. ing.

SIS za ekonomske odnose s tujino

Glede na našo izvozno-uvozno usmerjenost se mi zdi, da je prav, da tudi bralci NASE SMUCINE zvedo nekaj novosti, ki bodo na tem področju pričele veljati s 1. januarjem 1978. Novosti so tolikšne in da bodo zahtevale mnogo študija in dodatnega napora, če želimo, da bo pomembno področje naše dejavnosti nemoteno steklo.

Zakon o deviznem poslovanju in kreditnih razmerjih s tujino obsega določila, ki se bodo uporabljala od 1. januarja 1978, torej nekaj več kakor tri mesece. Čas, ki nam ostane, moramo izkoristiti, da se pripravimo na nov sistem dela.

V zvezi s tem zakonom je Zvezni izvršni svet dal v usklajevanje Komiteju za devizni in zunanjetrgovinski sistem okoli petdeset različnih odlokov, pred nami so republiški predpisi t. j. zakon o samoupravnih interesnih skupnostih za ekonomske odnose s tujino.

Ti zakoni so posebnega pomena za vse organizacije, vedeti moramo, da se bo v bodoče združeno delo samo dogovarjalo, usklajevalo svoje programe v izvozu in uvozu, zadolževanju in kreditiranju v tujini. Zaradi vsega tega je z zakonom predvideno obvezno združevanje v te samoupravne interesne skupnosti. Obvezno združevanje velja za vse koristnike družbenih sredstev razen družbenopolitičnih skupnosti. V teh skupnostih se bomo v bodoče dogovarjali neposredno o naših zuna-

njetrgovinskih odnosih, usklajevali načrte itd., vse na ravni republike. Tu pa moramo posebej naglasiti, da je z zveznim zakonom določena odgovornost republik in pokrajin, da skrbijo za ravnotežje v devizni in plačilni bilanci Jugoslaviji. Za to so po zakonu odgovorne.

To pomeni, da bodo republike in pokrajine morale vsaki svoji samoupravni interesni skupnosti točno določiti (zbalancirati) razmerja o porabi in pridobivanju deviz, z izvozom pokriti uvoz. Če teh razmerij republika ne bo dosegla, bo morala znižati uvoz, ker primanjkljaja ne bo mogoče prenašati na druge republike ali pokrajine. To na drugem koncu tudi pomeni, da bodo samoupravne interesne skupnosti med svojimi članicami morale točno uskladiti potrebe in možnosti, izvoz in uvoz, vodila se bo točna evidenca za vsakega porabnika, člana skupnosti.

Samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino so pravne osebe, imajo svoj statut, so posebnega družbenega pomena. Skupščina se sestoji iz delegatov izbranih iz vrst delegacij, članov samoupravne interesne skupnosti.

Naša delovna organizacija je že dobila od iniciativnega odbora te skupnosti povabilo, da posreduje o izvozu in uvozu v letu 1976, 1977 in prognozi za leto 1978. Skupščina bo sklicana verjetno že do konca meseca septembra 1977.

Naša prizadevanja pa gredo zdaj tudi v smeri, da bi po novem letu DE začela izhajati dvakrat tedensko. Tako bi postalo informiranje sindikalnega članstva še bolj aktualno in učinkovito.

Ob tej priložnosti bi vam radi predstavljali tudi druge naše dejavnosti.

Najprej nekaj o naši založbi. Osnovna dejavnost založbe je izdajanje sindikalne literature (najbolj znana je zbirka knjižnica SINDIKAT) ter sociološke in družboslovne literature. Med deli, ki smo jih izdali doslej, naj omenimo HIERARHIJO, INVENTIVNO DEJAVNOST V ZDRUŽENEM DELU, EVROPSKO VARNOST IN SODELOVANJE in druge. Tik pred izidom iz omenjene zbirke pa so dela docentke dr. Ane Kranjc IZOBRAZEVANJE — NASHA DRUŽBENA VREDNOTA, dr. Firdusa Džinića VEDA O KOMUNICIRANJU in mag. oec. Lojzeta Sočana POT V GOSPODARSKO RAZVITOST SLOVENIJE.

Občasno naša založba izdaja tudi druga knjižna dela. Med njimi naj

omenimo najpopularnejšo foto-monografijo »LJUBLJANA«, ki smo jo natisnili v nakladi 20.000 izvodov, v slovenščini, angleščini in nemščini. V okviru založbe sodijo še izdaje Zveze kulturnih organizacij Slovenije in pa Servisa za izdajanje tovarniških glasil. Trenutno pomagamo pri izdajanju in pri urejanju že 14 tovarniških glasilom.

Ob koncu še tole: letos smo v Tavčarjevi ulici 5, v Ljubljani odprli prenovljeno knjigarno in prodajno galerijo. V njej je moč dobiti vso družboslovno in sociološko literaturo, ki izhaja v Jugoslaviji, vse jugoslovanske dnevnike, tednike in številne tuje časopise ter revije ter originalne slike slovenskih in jugoslovanskih samorastnikov. V knjigarni sprejmejo slike tudi v okvirjenju. Če pa želite, da vam natisnemo, ali posredujemo kakršenkoli komercialni tisk (koledarje, prospekte, razglednice, tiskovine) ali izdelke za pisarniške potrebe (mape, etuije, albume ipd.), se prav tako lahko ogledate pri nas. Tudi to je ena izmed naših dejavnosti.

V zaslužni pokoj je odšla naša vestna in dolgoletna snažilka Anica Petrič. Srečno!

Kupci zaradi naših avtomobilov ne morejo do trgovine. Kje je še tako?

ново — ново — ново — нов

Tekme za svetovni pokal, ki bodo to sezono v ZDA, so predstavili iz znanih smučarskih središč Aspna in Heavenly Valley v Skalnatem gorovju (Colorado), kjer so bile prvotno predvidene. Smuk bo verjetno v Laaxu v Švici, slalom in veleslalom pa bosta na vzhodni obali Amerike — v Stratton Mountain (Vermont) in Mount Cranmore (New Hampshire).

SPORT, Zürich, 17. 8.

Znanstveni team pod vodstvom prof. Baumana z Instituta za biomehaniko v Kölnu je preteklo sezono raziskovala smujske skoke v Oberstdorfu in Lahti. Ugotovili so, da razlika v hitrosti med najboljšim in najslabšim skakalcem znaša največ 5 %, medtem ko se razlikujejo dolžine skokov tudi do 25 %.

»Delavska enotnost« ob 35-letnici

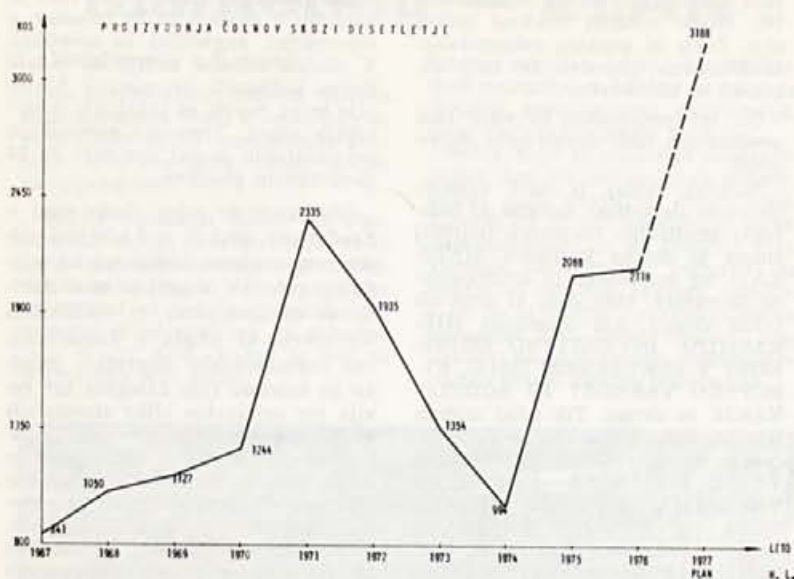
PROGRAM 60.000 IZVODOV
Bogat program založbe DE in drugih njenih dejavnosti

Letos DELAVSKA ENOTNOST, glasilo Zveze sindikatov Slovenije praznuje 35-letnico izhajanja. Ob jubileju je prav, da nas spoznate, da se seznanite z našimi dejavnostmi in našimi prizadevanji, da bi glasilo slovenskih sindikatov še bolj približalo članstvu.

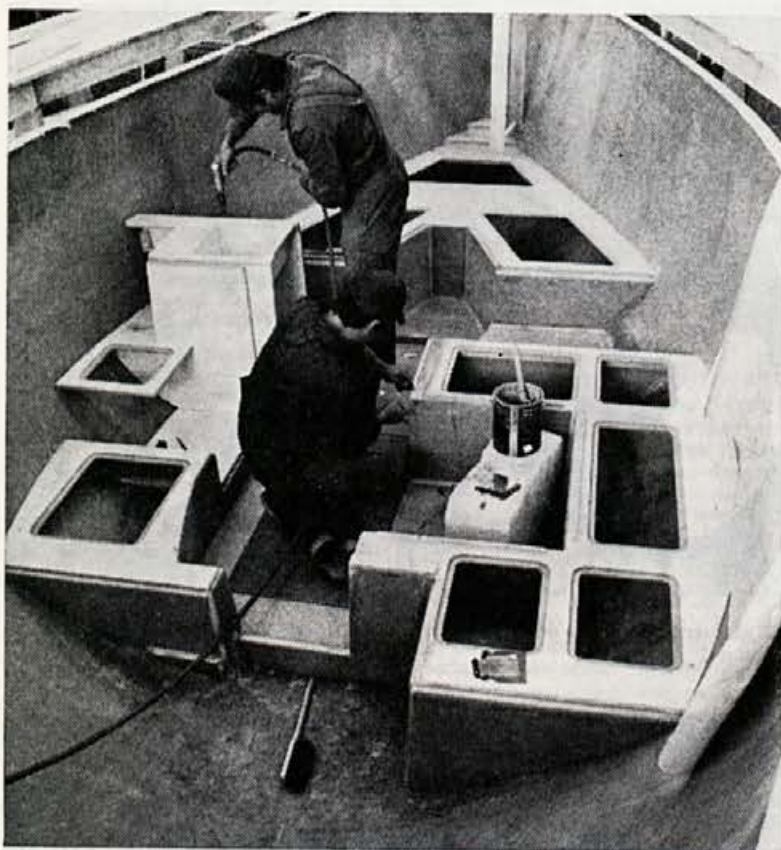
Vsi v uredništvu in tisti, ki smo kakorkoli povezani z Delavsko enotnostjo, se nenehno trudimo, da bi bil časnik predvsem glasilo tistega dela sindikalnega članstva, ki ima aktiven odnos do smotrov in nalog slovenskih in jugoslovanskih sindikatov. Novi vsebinski koncept, ki smo ga začeli uveljavljati pred dvema letoma, v znatni meri že odseva naša hotenja. O tem priča tudi stal-

no naraščanje števila bralcev in naročnikov; v dveh letih se je naklada skoraj podvojila. Danes že tiskamo 40.000 izvodov, kar se prej še ni zgodilo. Naša prizadevanja pa veljajo temu, da bi Delavsko enotnost prejemal vsak sindikalni aktivist, kar smo zapisali tudi v sklepih na zadnjem kongresu slovenskih sindikatov, ko naj bi dosegli naklado Delavske enotnosti 60.000 izvodov, kolikor je sindikalnih aktivistov v Sloveniji.

Znano je, da že četrto leto izhaja kot priloga DE tudi »Vzajemnost«, glasilo Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Letos pa sta se ji pridružila še dve prilogi, in sicer »DELEGATSKI OBVEŠČEVALEC« Zdravstvene skupnosti Slovenije in »SINDIKALNI POROČEVALEC« republiškega sveta ZSS.

Gornji pregled proizvodnje čolnov po letih je količinski. Zanimiv bi bil tudi vrednostni.

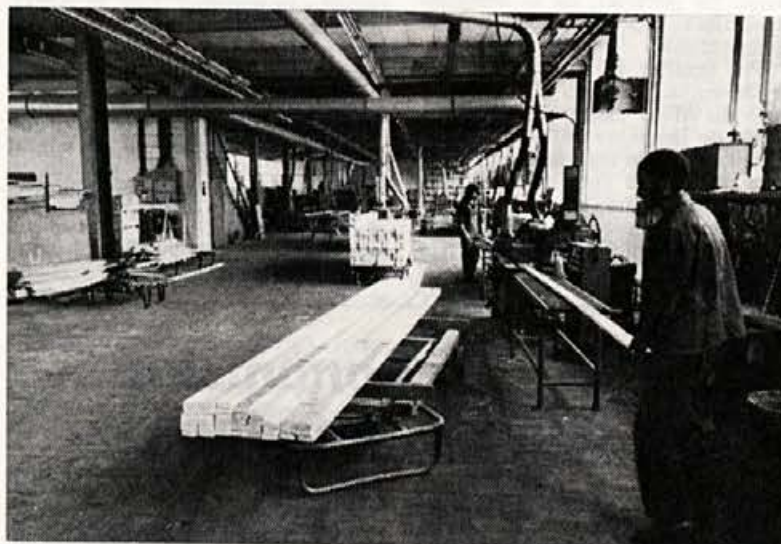
V delu je nova jadrnica 770. Kupci že težko čakajo nanjo!

Posnetek proizvodnje čolnov je eden prvih odkar obratuje nova podaljšana hala

Novo iz TOZD-Plastika

V delavnici telovadnega orodja se proizvajajo izdelki po programu, ki so si ga postavili

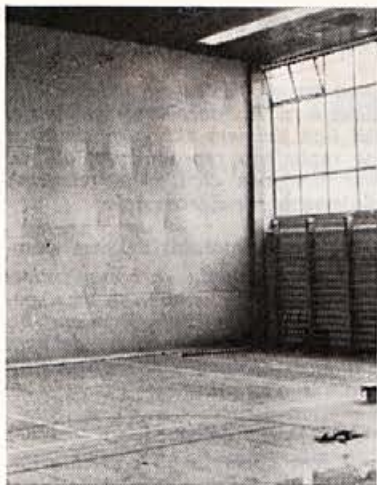

Sestavljanje prve pregradne stene v Zagrebu. Na sliki so Golmajer Janez, Zupanc Stane, Sever Franc in Eržen Alojz

Tako izgleda pregradna stena v telovadnici v fazi dvigovanja

in TOZD – Telovadno orodje

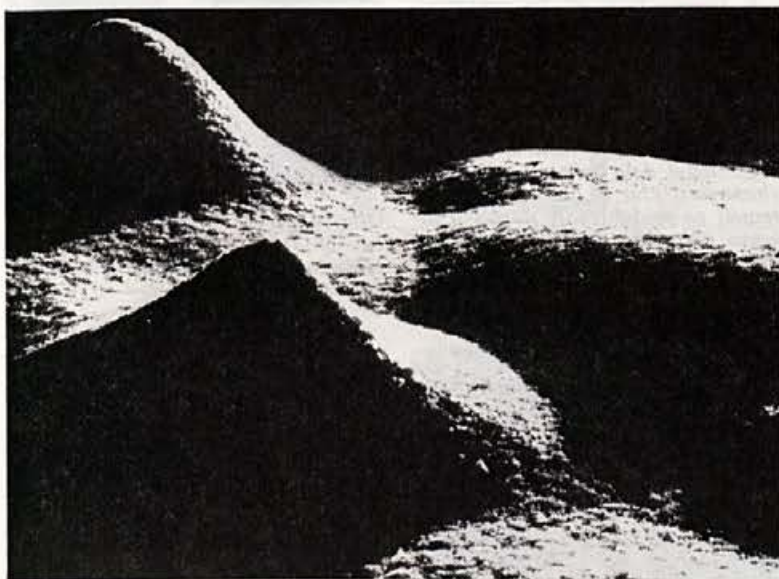
ELAN NOVO

Tako pa izgleda pregrajena telovadnica z novo pregradno steno. Izdelek bodočnosti!

Zvezni trener namiznoteniške reprezentance tov. Osmanagić v razgovoru z našimi strokovnjaki

Franci Kolman – 1. mesto na mednarodni razstavi fotografije

Za fotografijo »Igra svetlobe« je prejel v Celovcu pokal za osvojeno prvo mesto od 34 avtorjev iz Slovenije.

Član našega kolektiva in član uredniškega odbora fotograf tovariš Franci Kolman je že večkrat zelo uspešno razstavljal svoja dela. V njegovi zbirki je že mnogo domačih in tujih priznanj, katerim je priključil še omenjeno iz tradicionalne pete mednarodne foto razstave treh dežel: Furlanije — Julijske krajine — Benečije, Koroške in Slovenije, ki je bila v Celovcu od 20. do 27. avgusta letos.

Na razstavi je sodelovalo 80 avtorjev iz vseh treh dežel. Fotografije je ocenila mednarodna komisija v Švici, ki je podelila pet odlikovanj sodelujočim iz vsake dežele.

Zato je uspeh našega sodelavca Francija Kolmana še pomembnejši, saj že sodelovanje na tako pomembni razstavi po besedah koroškega deželnega glavarja Leopolda Wagnerja, pomeni prijateljsko sodelovanje treh sosednjih dežel skozi vsem razumljivo govorico — fotografijo.

Čestitamo!

BARILLOCHE (Pico de Rio Negro)
Rep. Argentina
Hotel Liao Liao y Cerro Lopez
Telefónico en el Cerro Otto
Motonave Modesta Victoria
Vista interior del Centro Civico

19.VIII.77

Z uspešnega treninga in tekmovalnij v Argentini vam posilja mnogo lepih pozdrinov

SMUCARSKA REPREZENTANCA JUGOSLAVIJE

Glavni trener: Tomo Vojnović
Vodniki: Danilo Vukobratović, Radoslav Vukobratović, Radoslav Vukobratović, Radoslav Vukobratović

1-09-1977

10.00

Color

Tovarna sport orodja

"ELAN"

BEGUNJE na Gor

JUGOSLAVIJA

EVROPA

SCHNALLSTALER GLETSCHERBAHN, 2011 - 3212
Gröste Seilbahn Italiens, höchste Südtirols
FUNIVIA GHIACCIAI VAL SENALES
la più grande funivia d'Italia, la più alta del
Trentino - Alto Adige

Produkt Dieter Drescher
Foto Dieter Drescher
523/62

NASA SMUCINA
ELAN - BEGUNJE

SLOVENIJA

nachdruck verboten - riproduzione vietata
JUGOSLAVIJA

Минск, Памятник В. И. Ленину.
Минск, Памятник У. И. Ленину.
Скульптор М. Г. Мухоморов.
Фот. В. Дорожников.

Sej pozdravljen od celokrajke Jugoslavije
Lep pozdrav iz celokrajke Jugoslavije
Lep pozdrav iz celokrajke Jugoslavije

Kuda JUGOSLAVIJA
BEGUNJE na Gor

Komu "ELAN"

Индекс предприятия связи и адрес отправителя

22-08-1977
Индекс предприятия связи места назначения

Pozdravi za nas

ELAN
64275 BEGUNJE
JUGOSLAVIJA

ELAN

Pravice, obveznosti in odgovornost

Samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med TOZD in delovno skupnostjo (člen 98 in 406 Zakona o združenem delu)

Na svojih zborih v decembru leta 1976 smo delavci v delovni organizaciji ELAN organizirali nove temeljne organizacije, ki so bile organizirane v skladu z Zakonom o združenem delu, prav tako pa so bili delavci na istih zbora soglasni, da se skupne zadeve v okviru delovne organizacije opravljajo v bodoče v dveh delovnih skupnostih. Obe delovni skupnosti bosta opravljali skupne zadeve za vse temeljne organizacije v okviru delovne organizacije. Taka ureditev je v skladu z določbami 98. in 406. člena Zakona o združenem delu. Na podlagi navedenih dveh členov in v skladu z zakonom je potrebno, da delavci v TOZD in delovnih skupnostih sklenejo poseben samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih, v katerem bodo uredili svoje medsebojne odnose pri odpravljanju skupnih zadev, s tem pa uredili med sabo takoimenovano »svobodno menjavo dela«.

Svobodna menjava dela je nov izraz, ki ga v prejšnjem zakonu o konstituiranju nismo poznali. Bistvo svobodne menjave dela je v tem, da delavci v delovnih skupnostih opravljajo zadeve, ki so jim jih poverili delavci v TOZD, s tem pa omogočijo TOZD, da lahko njihova osnovna dejavnost v celoti zaživi. V konkretnem primeru na primer, če so delavci v TOZD poverili skupnim službam nabavo vseh surovin, reprodukcijskih materialov, opreme in rezervnih delov za stroje, lahko TOZD uspešno delajo, proizvajajo in prodajajo svoje proizvode. Če le v primeru, če tudi skupne zadeve (nabava) potekajo tako, da omogočajo glavne dejavnosti TOZD nemoteno. Na tem praktičnem primeru naj bo pojasnjen pomen dela delovne skupnosti za delo vseh temeljnih organizacij. Delavci v okviru delovne organizacije sami na podlagi sklepa zbora delavcev določajo katere bodo skupne zadeve, ki jih bodo opravljali v okviru delovnih skupnosti. To je bilo v naši delovni organizaciji, kot že rečeno zgoraj, že sklenjeno. Naslednja faza, ki sledi, je vsebinsko določanje medsebojnih odnosov med TOZD in delovnimi skupnostmi, kar mora biti obvezno določeno v posebnem samoupravnem sporazumu.

V tem sestavku bomo obravnavali vsebino samoupravnega sporazuma po posameznih poglavjih, da bo delavec v kratkem povzetku lažje razumeti zakaj v tem samoupravnem sporazumu gre. Brez dvoma se bo potrebno prav za ta sporazum določene stvari še dogovoriti in jih razčistiti, kar se predvsem nanaša na vprašanje določanja meril za ugotavljanje in določanje višine prispevka delovne skupnosti k celotnemu prihodku v okviru delovne organizacije. To pomeni, da bo potrebno določiti katera merila so v veljavi za svobodno menjavo dela. Kako bo delovna skupnost opravljala svoj del celotnega posla je odvisno od kvalitete njenega dela in od rokov, ki morajo biti ureničeni, kakor tudi od drugih okoliščin, vse to pa mora biti prikazano v tem samoupravnem sporazumu.

Poglavja samoupravnega sporazuma so:

I. Splošne določbe

V tem poglavju so na splošno določena načela o medsebojnih odnosih med TOZD in delovno skupnostjo. Tu so obrazloženi izrazi, ki se uporabljajo v samoupravnem sporazumu in določene druge splošne zadeve, ki veljajo za ves samoupravni sporazum.

II. Vrsta del, ki jih opravlja delovna skupnost

V drugem poglavju, je naveden opis vseh del in delovnih nalog ter operacij, ki jih opravljajo posamezni organizacijski oddelki oziroma sektorji v delovni skupnosti. Skupne zadeve, ki jih delovna skupnost opravlja za vse TOZD, so v tem poglavju navedene čim bolj pregledno, čim bolj temeljito, saj je količina, vrsta, zahtevnost in druga lastnost skupnih zadev v neposredni povezavi s poglavjem, ki določa osnove in merila za svobodno menjavo dela. To pomeni v praksi naslednje, da bo delovna skupnost, ki opravlja zahtevnejše skupne zadeve brez dvoma udeležena z večjim deležem v skupnem prihodku.

Prav tako je v tem poglavju določena odvisnost udeležbe delovne skupnosti v celotnem prihodku ustvarjenem s svobodno menjavo dela s TOZD in sicer od prispevka k uspehu poslovanja ter od dohodka oz. prihodka ustvarjenega v TOZD.

III. Organizacija delovne skupnosti in način dela delovne skupnosti

Delovna skupnost ima svojo notranjo organizacijo, ki je določena v skladu s pravili stroke za posamezno delovno skupnost, pač v odvisnosti od tega, kakšne naloge se opravljajo v delovni skupnosti. Organizacijske enote so lahko sektorji, oddelki ali druge oblike, med njimi pa mora biti določena delitev nalog. V tem poglavju so določeni tudi temeljni pogoji glede strukture delovnih mest v posameznih oddelkih v delovni skupnosti, prav tako tudi temeljni pogoji glede kvalifikacijskih struktur kadrov in delavci s posebnimi pooblastili in odgovornostmi v okviru delovne skupnosti, njihova kvalifikacija in njihove morebitne posebne in splošne odgovornosti.

IV. Medsebojne pravice in obveznosti med TOZD in delovno skupnostjo

Brez dvoma ima delovna skupnost pravico odločati o določenih zadevah in sicer v svojem imenu in za račun TOZD. To naj izhaja iz konkretnega primera, ki je bil obrazložen zgoraj. Ne moremo nam-

reč zahtevati, da delovna skupnost skupno porabo delavcev v delovni ne dela samostojno, vendar ima zato dolžnost prevzeti ustrezne odgovornosti. Prav tako je določeno, da delovna skupnost uporablja in razpolaga s svojimi sredstvi, ki jih dobi v skladu s posebnim samoupravnim sporazumom za opravljanje skupnih zadev. V tem poglavju je rešen tudi način reševanja medsebojnih sporov med delovno skupnostjo in posameznimi TOZD, prav tako pa način koordiniranja dela

med direktorjem temeljnih organizacij in med glavnim direktorjem oz. med vodjem delovne skupnosti. Tu je treba določiti tudi pravice, obveznosti in odgovornosti delovne skupnosti do tretjih, s katerimi v pravnem prometu nastopa delovna skupnost, kadar opravlja skupne zadeve. Tudi to je lahko obrazloženo s konkretnim primerom, kot je bilo navedeno zgoraj, nabavna služba bo namreč nabavljala surovine in ostale materiale na prostem trgu, seveda bo za to morala imeti ustrezen pooblastila za nastopanja v pravnem prometu.

V. Osnove in merila za pridobivanje dohodka delovne skupnosti

V tem poglavju morajo biti natančno obdelani in določeni principi svobodne menjave dela. Osnove za svobodno menjavo dela so določbe v samoupravnem sporazumu o združitvi dela delavcev v delovni skupnosti, kjer je določeno, da je temelj za pridobivanje dohodka delovne skupnosti svobodna menjava dela med TOZD in delovno skupnostjo. V tem poglavju moramo določiti način ugotavljanja in določa-

nja pripevka delovne skupnosti k celotnemu prihodku v TOZD, določiti moramo kontrolo kvalitete izvršenih nalog, določiti moramo način planiranja in vrednotenja posameznih nalog delovne skupnosti, urediti je potrebno temeljna vprašanja v zvezi s celotnim prihodkom delovne skupnosti in z osebnimi dohodki delavcev v delovni skupnosti, urediti vprašanja sredstev za

skupnosti in morebitno vprašanje, ali ima delovna skupnost sredstva za razširjeno reprodukcijo, ali ne, kar omogoča člen 95, 4. odstavek Zakona o združenem delu.

VI. Pravni položaj delovne skupnosti

V tem poglavju se bomo sklicevali na določbe samoupravnega sporazuma o združitvi. V njem bo namreč določeno kako bo delovna skupnost nastopala v pravnem prometu s tretjimi.

VII. Druge določbe

V tem poglavju bo potrebno določiti morebitne dostavke, ki v prejšnjih poglavjih niso bili obravnavani pa jih bo potrebno urediti.

VIII. Prehodne in končne določbe

V tem poglavju je potrebno urediti pričetek in prehodno obdobje pri delu po novem samoupravnem sporazumu o medsebojnih razmerjih med TOZD in delovnimi skupnostmi ter druge zadeve.

Ta samoupravni sporazum ne sme biti obravnavan kot iztrgan akt iz celote vseh drugih samoupravnih sporazumov v okviru delovne organizacije. Predstavlja poleg samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo enega temeljnih instrumentov za urejanje medsebojnih odnosov med TOZD in delovnimi skupnostmi v okviru delovne organizacije. Prav zaradi velikega pomena tega samoupravnega sporazuma je potrebno posvetiti vsebini odnosov, ki jih sporazum ureja, ve-

liko pozornost, saj bomo le na ta način lahko uspešno uveljavili principe svobodne menjave dela v naši delovni organizaciji.

Blaž Jakopič, dipl. iur.

SPORT + MODE, 1977/7

Strokovnjaki ocenjujejo, da je na svetu trenutno 37 milijonov smučarjev, da pa se bo ta številka do leta 1982 povečala na 55 milijonov. Samo Francozov bo po predvidevanjih 4,5 milijonov smučarjev.

EUROSPORT, 1977/7

Uvoz smučí v ZRN se je od leta 1975 do 1976 povečal za 40,2% in je znašal lani 75.170 Mio DM. Povečal se je tudi izvoz smučí iz ZRN in sicer za 30,3%. Lani je znašal izvoz 32.342 Mio DM.

FISCHER planira za sezono 77/78 900.000 parov smučí, od tega jih gre 80% v izvoz. (22% samo v Ameriko in Kanado).

V pretekli sezoni je izdelal 550.000 parov alpskih in 200.000 parov tekaških smučí.

Araldit na delovnem mestu

Ugoden vpliv asanacije delovnega mesta na kontaktne okvare pri aralditu

(Iz zaključene naloge seminarja za medicino dela)

UVOD

Z napredkom civilizacije in tehnologije se marsikateri klasične industrijske materiale kot so: kovine, les, steklo, naravna vlakna idr. zamenjuje s sintetičnimi materiali, ki v celoti izpolnjujejo fizikalne in kemične zahteve in lastnosti naravnih materialov, a jih pri tem v marsičem prekašajo, predvsem v trajnosti, ker niso toliko podvrženi procesom staranja, razkroja in drugih fizikalnih in kemičnih sprememb. Z ozirom na njihove specifične lastnosti, predvsem pa na njihove izredne sposobnosti vezave, oblikovanja, negotovosti in na izredno kemično obstojnost, je njihova uporaba vsestranska.

Tudi v tovarni športnega orodja ELAN v Begunjah na Gorenjskem v zanjih letih uporabljamo pri izdelavi čolnov, smučí in telovadnega orodja vedno več plastičnih mas prav zaradi omenjenih dobrih lastnosti. V naši tovarni predelujemo in uporabljamo predvsem polistirolne smole za izdelavo čolnov, poliuretana za polnila v čolnih in smučeh in epoksidne smole ter lepila, predvsem pri izdelovanju smučí, od lesenih do kovinskih in plastičnih. Največ se uporablja kot lepilo ARALDIT. V »črnem« aralditu je dodan le pigment, ki v ničemer ne menja kvalitete lepila.

KEMIJA

Sam ARALDIT je epoksidna smola, ki nastane z mešanjem kot tekoč kondenzacijski produkt iz viška epiklorhidrina z bisfenolom, nato pa mešan s trdilcem (trietilentetraminom ali drugi amini) preide zaradi kemične vezave v makromolekule trde snovi, ki odlično lepi. Vez v sami tako sestavljeni kemikaliji in med njo in tvarino, ki jo lepimo, je tako silna, da se prej raztrga lepljena tvarina kot lepilo samo oz. lepljeni sloj. Poleg omenjenih sestavin obstaja še cela vrsta kombinacij podobnih kemikalij, ki dajejo končne izdelke s podobnimi lastnostmi. Manj pomembni so dodatki katalizatorjev in plastifikatorjev.

Sama tako pridobljena epoksidna smola ni več toksična, kot so to njene sestavine, posebno epiklorhidrin. Pač pa le še trdilec zaradi svoje izrazito alkalne reakcije deluje kavstično na telesne površine, na sluznice gornjih dihal in veznice oči. Tudi hlapi škodujejo le-te tudi brez dotika. Vsi dražeči pojavi se povečajo s pojčanjem izhlapevanjem pri višjih temperaturah. Tehnologija zahteva strjevanje epoksi smole kot lepila pri temperaturah blizu 150°C, kar se doseže v stiskalnicah s pregreto paro. Ta način skrajša dobo strjevanja od več deset ur na 10 do 15 minut in zelo tanek sloj lepila med elastičnimi sestavnimi deli smučí ne vpliva na elastičnost izdelka, kar je nujen pogoj za kvaliteto. Tudi trdnost vezanja je trikratna napram naravnemu poteku kondenzacije pri običajnih temperaturah. Ko ocenjujemo onesnaževanje ozračja delovnega mesta, nimamo na razpolago preprostih metod, ki bi dokazovale prisotnost v zraku raznih komponent, ki smo jih sestavili v lepilo, ampak le nekatere tipične kemične radikalne ali adneke iz katerih je kaka

uporabljena komponenta, pa se v minimalnih količinah pojavljajo v hlapih, npr.: amonijak, amini, hidrazin. Za te so na razpolago tudi Draegerjeve cevčice za takojšnje odčitavanje.

DELO Z ARALDITOM

Pred približno 6 leti je tehnologija izdelave metalnih smučí v naši tovarni opustila prejšnje metode in materiale in poskusno prešla na lepljenje številnih elementov tega izdelka z epoksidno smolo, ki smo jo opisali kot ARALDIT.

Nov postopek je izdelal razvojni inštitut podjetja; lepilo se je aktiviralo z dodatkom trdilca, ročno

mešalo in s čopičem nanašalo na elemente ali pa se je elemente potapljalo v tekočo lepilo. Prej lepljeni elementi so se sestavili v modelu, ki je prišel v stiskalnico s pregreto paro. Po stiskanju se je model razstavil, surovce smučke se je ohladil in dalje obdeloval, model pa se je razstavil in očistil. Proizvajalec araldita, švicarska tovarna CIBA je deklarirala lepilo kot zdravju neškodljivo, vendar je opozorila na kožne okvare pri direktnem stiku kože (in ostalih telesnih površin: sluznic) z lepilom.

Stekla je poskusna proizvodnja brez zaščitnih mer: lepilo je bilo deklarirano kot neškodljivo zdravju, torej ni potrebna tehnična in osebna zaščita. Vendar že drugi teden poskusne proizvodnje, ki je bila organizirana na tekočem traku, so prišli prvi delavci te skupine v obratno ambulanto z obširnimi kožnimi spremembami na koži podlehli, kajti bilo je poleti in delali so brez rokavov. Drobnopikčasto vnetje kože na hrbtni strani podlehli se je na volarni strani zlivalo v večje maroge, ki so skelele in

skrbele. Pod packami lepila na obrazu so bile prav tako spremembe. Poleg tega so bile veče otečene in zardele, zdražena tudi veznica. Delavci so se krvavo usekovali. Pri pregledu v ambulanti smo ugotavljali, da so delavci zamazani z lepilom do nadlehti in pobarvani po obrazu. Pod barvo je bilo najti makulopapulozne spremembe, ki so se volarno zlivale v obširna rdeča področja, prav tako difuzne so bile spremembe na koži obraza in otečenih vek. Zdravnik je ugotovil še močno rdečico in zadebelitev sluznice v nosu, na pretnu nosu pa pikčaste in plosnate krvavitve na izjedeni sluznici. Najbolj dramatične so bile te krvavitve iz nosu. Bali smo se, da so posledica toksičnega delovanja na elemente krvi. Ekipa dispanzerja za medicino dela je s takojšnjimi laboratorijskimi preiskavami izključila take okvare. Obenem z okvarami na koži naj bi tudi prizadetost nosne sluznice bila posledica istega draženja.

(Nadaljevanje prihodnjilj)

Tea Anderle

POROČILO O PROMETNI NEZGODI

1. Datum nezgode: 2. Kraj (ulica, hišna št. in ul. št.): 3. Posredovanje? 4. Druga poškodovana oseba: 5. Poškodovani (ime, priimek, letna starost, spol): 6. Sklenitev zavarovalnice (ime in naslov): 7. Vozilo: 8. Odstojnost zavarovalnice: 9. Voznik: 10. Odstojnost zavarovalnice: 11. Vredn. poškodbe: 12. Vredn. poškodbe: 13. Škoda: 14. Priporočila: 15. Podpis voznika: 16. Podpis voznika: 17. Podpis voznika: 18. Podpis voznika: 19. Podpis voznika: 20. Podpis voznika: 21. Podpis voznika: 22. Podpis voznika: 23. Podpis voznika: 24. Podpis voznika: 25. Podpis voznika: 26. Podpis voznika: 27. Podpis voznika: 28. Podpis voznika: 29. Podpis voznika: 30. Podpis voznika: 31. Podpis voznika: 32. Podpis voznika: 33. Podpis voznika: 34. Podpis voznika: 35. Podpis voznika: 36. Podpis voznika: 37. Podpis voznika: 38. Podpis voznika: 39. Podpis voznika: 40. Podpis voznika: 41. Podpis voznika: 42. Podpis voznika: 43. Podpis voznika: 44. Podpis voznika: 45. Podpis voznika: 46. Podpis voznika: 47. Podpis voznika: 48. Podpis voznika: 49. Podpis voznika: 50. Podpis voznika: 51. Podpis voznika: 52. Podpis voznika: 53. Podpis voznika: 54. Podpis voznika: 55. Podpis voznika: 56. Podpis voznika: 57. Podpis voznika: 58. Podpis voznika: 59. Podpis voznika: 60. Podpis voznika: 61. Podpis voznika: 62. Podpis voznika: 63. Podpis voznika: 64. Podpis voznika: 65. Podpis voznika: 66. Podpis voznika: 67. Podpis voznika: 68. Podpis voznika: 69. Podpis voznika: 70. Podpis voznika: 71. Podpis voznika: 72. Podpis voznika: 73. Podpis voznika: 74. Podpis voznika: 75. Podpis voznika: 76. Podpis voznika: 77. Podpis voznika: 78. Podpis voznika: 79. Podpis voznika: 80. Podpis voznika: 81. Podpis voznika: 82. Podpis voznika: 83. Podpis voznika: 84. Podpis voznika: 85. Podpis voznika: 86. Podpis voznika: 87. Podpis voznika: 88. Podpis voznika: 89. Podpis voznika: 90. Podpis voznika: 91. Podpis voznika: 92. Podpis voznika: 93. Podpis voznika: 94. Podpis voznika: 95. Podpis voznika: 96. Podpis voznika: 97. Podpis voznika: 98. Podpis voznika: 99. Podpis voznika: 100. Podpis voznika: 101. Podpis voznika: 102. Podpis voznika: 103. Podpis voznika: 104. Podpis voznika: 105. Podpis voznika: 106. Podpis voznika: 107. Podpis voznika: 108. Podpis voznika: 109. Podpis voznika: 110. Podpis voznika: 111. Podpis voznika: 112. Podpis voznika: 113. Podpis voznika: 114. Podpis voznika: 115. Podpis voznika: 116. Podpis voznika: 117. Podpis voznika: 118. Podpis voznika: 119. Podpis voznika: 120. Podpis voznika: 121. Podpis voznika: 122. Podpis voznika: 123. Podpis voznika: 124. Podpis voznika: 125. Podpis voznika: 126. Podpis voznika: 127. Podpis voznika: 128. Podpis voznika: 129. Podpis voznika: 130. Podpis voznika: 131. Podpis voznika: 132. Podpis voznika: 133. Podpis voznika: 134. Podpis voznika: 135. Podpis voznika: 136. Podpis voznika: 137. Podpis voznika: 138. Podpis voznika: 139. Podpis voznika: 140. Podpis voznika: 141. Podpis voznika: 142. Podpis voznika: 143. Podpis voznika: 144. Podpis voznika: 145. Podpis voznika: 146. Podpis voznika: 147. Podpis voznika: 148. Podpis voznika: 149. Podpis voznika: 150. Podpis voznika: 151. Podpis voznika: 152. Podpis voznika: 153. Podpis voznika: 154. Podpis voznika: 155. Podpis voznika: 156. Podpis voznika: 157. Podpis voznika: 158. Podpis voznika: 159. Podpis voznika: 160. Podpis voznika: 161. Podpis voznika: 162. Podpis voznika: 163. Podpis voznika: 164. Podpis voznika: 165. Podpis voznika: 166. Podpis voznika: 167. Podpis voznika: 168. Podpis voznika: 169. Podpis voznika: 170. Podpis voznika: 171. Podpis voznika: 172. Podpis voznika: 173. Podpis voznika: 174. Podpis voznika: 175. Podpis voznika: 176. Podpis voznika: 177. Podpis voznika: 178. Podpis voznika: 179. Podpis voznika: 180. Podpis voznika: 181. Podpis voznika: 182. Podpis voznika: 183. Podpis voznika: 184. Podpis voznika: 185. Podpis voznika: 186. Podpis voznika: 187. Podpis voznika: 188. Podpis voznika: 189. Podpis voznika: 190. Podpis voznika: 191. Podpis voznika: 192. Podpis voznika: 193. Podpis voznika: 194. Podpis voznika: 195. Podpis voznika: 196. Podpis voznika: 197. Podpis voznika: 198. Podpis voznika: 199. Podpis voznika: 200. Podpis voznika: 201. Podpis voznika: 202. Podpis voznika: 203. Podpis voznika: 204. Podpis voznika: 205. Podpis voznika: 206. Podpis voznika: 207. Podpis voznika: 208. Podpis voznika: 209. Podpis voznika: 210. Podpis voznika: 211. Podpis voznika: 212. Podpis voznika: 213. Podpis voznika: 214. Podpis voznika: 215. Podpis voznika: 216. Podpis voznika: 217. Podpis voznika: 218. Podpis voznika: 219. Podpis voznika: 220. Podpis voznika: 221. Podpis voznika: 222. Podpis voznika: 223. Podpis voznika: 224. Podpis voznika: 225. Podpis voznika: 226. Podpis voznika: 227. Podpis voznika: 228. Podpis voznika: 229. Podpis voznika: 230. Podpis voznika: 231. Podpis voznika: 232. Podpis voznika: 233. Podpis voznika: 234. Podpis voznika: 235. Podpis voznika: 236. Podpis voznika: 237. Podpis voznika: 238. Podpis voznika: 239. Podpis voznika: 240. Podpis voznika: 241. Podpis voznika: 242. Podpis voznika: 243. Podpis voznika: 244. Podpis voznika: 245. Podpis voznika: 246. Podpis voznika: 247. Podpis voznika: 248. Podpis voznika: 249. Podpis voznika: 250. Podpis voznika: 251. Podpis voznika: 252. Podpis voznika: 253. Podpis voznika: 254. Podpis voznika: 255. Podpis voznika: 256. Podpis voznika: 257. Podpis voznika: 258. Podpis voznika: 259. Podpis voznika: 260. Podpis voznika: 261. Podpis voznika: 262. Podpis voznika: 263. Podpis voznika: 264. Podpis voznika: 265. Podpis voznika: 266. Podpis voznika: 267. Podpis voznika: 268. Podpis voznika: 269. Podpis voznika: 270. Podpis voznika: 271. Podpis voznika: 272. Podpis voznika: 273. Podpis voznika: 274. Podpis voznika: 275. Podpis voznika: 276. Podpis voznika: 277. Podpis voznika: 278. Podpis voznika: 279. Podpis voznika: 280. Podpis voznika: 281. Podpis voznika: 282. Podpis voznika: 283. Podpis voznika: 284. Podpis voznika: 285. Podpis voznika: 286. Podpis voznika: 287. Podpis voznika: 288. Podpis voznika: 289. Podpis voznika: 290. Podpis voznika: 291. Podpis voznika: 292. Podpis voznika: 293. Podpis voznika: 294. Podpis voznika: 295. Podpis voznika: 296. Podpis voznika: 297. Podpis voznika: 298. Podpis voznika: 299. Podpis voznika: 300. Podpis voznika: 301. Podpis voznika: 302. Podpis voznika: 303. Podpis voznika: 304. Podpis voznika: 305. Podpis voznika: 306. Podpis voznika: 307. Podpis voznika: 308. Podpis voznika: 309. Podpis voznika: 310. Podpis voznika: 311. Podpis voznika: 312. Podpis voznika: 313. Podpis voznika: 314. Podpis voznika: 315. Podpis voznika: 316. Podpis voznika: 317. Podpis voznika: 318. Podpis voznika: 319. Podpis voznika: 320. Podpis voznika: 321. Podpis voznika: 322. Podpis voznika: 323. Podpis voznika: 324. Podpis voznika: 325. Podpis voznika: 326. Podpis voznika: 327. Podpis voznika: 328. Podpis voznika: 329. Podpis voznika: 330. Podpis voznika: 331. Podpis voznika: 332. Podpis voznika: 333. Podpis voznika: 334. Podpis voznika: 335. Podpis voznika: 336. Podpis voznika: 337. Podpis voznika: 338. Podpis voznika: 339. Podpis voznika: 340. Podpis voznika: 341. Podpis voznika: 342. Podpis voznika: 343. Podpis voznika: 344. Podpis voznika: 345. Podpis voznika: 346. Podpis voznika: 347. Podpis voznika: 348. Podpis voznika: 349. Podpis voznika: 350. Podpis voznika: 351. Podpis voznika: 352. Podpis voznika: 353. Podpis voznika: 354. Podpis voznika: 355. Podpis voznika: 356. Podpis voznika: 357. Podpis voznika: 358. Podpis voznika: 359. Podpis voznika: 360. Podpis voznika: 361. Podpis voznika: 362. Podpis voznika: 363. Podpis voznika: 364. Podpis voznika: 365. Podpis voznika: 366. Podpis voznika: 367. Podpis voznika: 368. Podpis voznika: 369. Podpis voznika: 370. Podpis voznika: 371. Podpis voznika: 372. Podpis voznika: 373. Podpis voznika: 374. Podpis voznika: 375. Podpis voznika: 376. Podpis voznika: 377. Podpis voznika: 378. Podpis voznika: 379. Podpis voznika: 380. Podpis voznika: 381. Podpis voznika: 382. Podpis voznika: 383. Podpis voznika: 384. Podpis voznika: 385. Podpis voznika: 386. Podpis voznika: 387. Podpis voznika: 388. Podpis voznika: 389. Podpis voznika: 390. Podpis voznika: 391. Podpis voznika: 392. Podpis voznika: 393. Podpis voznika: 394. Podpis voznika: 395. Podpis voznika: 396. Podpis voznika: 397. Podpis voznika: 398. Podpis voznika: 399. Podpis voznika: 400. Podpis voznika: 401. Podpis voznika: 402. Podpis voznika: 403. Podpis voznika: 404. Podpis voznika: 405. Podpis voznika: 406. Podpis voznika: 407. Podpis voznika: 408. Podpis voznika: 409. Podpis voznika: 410. Podpis voznika: 411. Podpis voznika: 412. Podpis voznika: 413. Podpis voznika: 414. Podpis voznika: 415. Podpis voznika: 416. Podpis voznika: 417. Podpis voznika: 418. Podpis voznika: 419. Podpis voznika: 420. Podpis voznika: 421. Podpis voznika: 422. Podpis voznika: 423. Podpis voznika: 424. Podpis voznika: 425. Podpis voznika: 426. Podpis voznika: 427. Podpis voznika: 428. Podpis voznika: 429. Podpis voznika: 430. Podpis voznika: 431. Podpis voznika: 432. Podpis voznika: 433. Podpis voznika: 434. Podpis voznika: 435. Podpis voznika: 436. Podpis voznika: 437. Podpis voznika: 438. Podpis voznika: 439. Podpis voznika: 440. Podpis voznika: 441. Podpis voznika: 442. Podpis voznika: 443. Podpis voznika: 444. Podpis voznika: 445. Podpis voznika: 446. Podpis voznika: 447. Podpis voznika: 448. Podpis voznika: 449. Podpis voznika: 450. Podpis voznika: 451. Podpis voznika: 452. Podpis voznika: 453. Podpis voznika: 454. Podpis voznika: 455. Podpis voznika: 456. Podpis voznika: 457. Podpis voznika: 458. Podpis voznika: 459. Podpis voznika: 460. Podpis voznika: 461. Podpis voznika: 462. Podpis voznika: 463. Podpis voznika: 464. Podpis voznika: 465. Podpis voznika: 466. Podpis voznika: 467. Podpis voznika: 468. Podpis voznika: 469. Podpis voznika: 470. Podpis voznika: 471. Podpis voznika: 472. Podpis voznika: 473. Podpis voznika: 474. Podpis voznika: 475. Podpis voznika: 476. Podpis voznika: 477. Podpis voznika: 478. Podpis voznika: 479. Podpis voznika: 480. Podpis voznika: 481. Podpis voznika: 482. Podpis voznika: 483. Podpis voznika: 484. Podpis voznika: 485. Podpis voznika: 486. Podpis voznika: 487. Podpis voznika: 488. Podpis voznika: 489. Podpis voznika: 490. Podpis voznika: 491. Podpis voznika: 492. Podpis voznika: 493. Podpis voznika: 494. Podpis voznika: 495. Podpis voznika: 496. Podpis voznika: 497. Podpis voznika: 498. Podpis voznika: 499. Podpis voznika: 500. Podpis voznika: 501. Podpis voznika: 502. Podpis voznika: 503. Podpis voznika: 504. Podpis voznika: 505. Podpis voznika: 506. Podpis voznika: 507. Podpis voznika: 508. Podpis voznika: 509. Podpis voznika: 510. Podpis voznika: 511. Podpis voznika: 512. Podpis voznika: 513. Podpis voznika: 514. Podpis voznika: 515. Podpis voznika: 516. Podpis voznika: 517. Podpis voznika: 518. Podpis voznika: 519. Podpis voznika: 520. Podpis voznika: 521. Podpis voznika: 522. Podpis voznika: 523. Podpis voznika: 524. Podpis voznika: 525. Podpis voznika: 526. Podpis voznika: 527. Podpis voznika: 528. Podpis voznika: 529. Podpis voznika: 530. Podpis voznika: 531. Podpis voznika: 532. Podpis voznika: 533. Podpis voznika: 534. Podpis voznika: 535. Podpis voznika: 536. Podpis voznika: 537. Podpis voznika: 538. Podpis voznika: 539. Podpis voznika: 540. Podpis voznika: 541. Podpis voznika: 542. Podpis voznika: 543. Podpis voznika: 544. Podpis voznika: 545. Podpis voznika: 546. Podpis voznika: 547. Podpis voznika: 548. Podpis voznika: 549. Podpis voznika: 550. Podpis voznika: 551. Podpis voznika: 552. Podpis voznika: 553. Podpis voznika: 554. Podpis voznika: 555. Podpis voznika: 556. Podpis voznika: 557. Podpis voznika: 558. Podpis voznika: 559. Podpis voznika: 560. Podpis voznika: 561. Podpis voznika: 562. Podpis voznika: 563. Podpis voznika: 564. Podpis voznika: 565. Podpis voznika: 566. Podpis voznika: 567. Podpis voznika: 568. Podpis voznika: 569. Podpis voznika: 570. Podpis voznika: 571. Podpis voznika: 572. Podpis voznika: 573. Podpis voznika: 574. Podpis voznika: 575. Podpis voznika: 576. Podpis voznika: 577. Podpis voznika: 578. Podpis voznika: 579. Podpis voznika: 580. Podpis voznika: 581. Podpis voznika: 582. Podpis voznika: 583. Podpis voznika: 584. Podpis voznika: 585. Podpis voznika: 586. Podpis voznika: 587. Podpis voznika: 588. Podpis voznika: 589. Podpis voznika: 590. Podpis voznika: 591. Podpis voznika: 592. Podpis voznika: 593. Podpis voznika: 594. Podpis voznika: 595. Podpis voznika: 596. Podpis voznika: 597. Podpis voznika: 598. Podpis voznika: 599. Podpis voznika: 600. Podpis voznika: 601. Podpis voznika: 602. Podpis voznika: 603. Podpis voznika: 604. Podpis voznika: 605. Podpis voznika: 606. Podpis voznika: 607. Podpis voznika: 608. Podpis voznika: 609. Podpis voznika: 610. Podpis voznika: 611. Podpis voznika: 612. Podpis voznika: 613. Podpis voznika: 614. Podpis voznika: 615. Podpis voznika: 616. Podpis voznika: 617. Podpis voznika: 618. Podpis voznika: 619. Podpis voznika: 620. Podpis voznika: 621. Podpis voznika: 622. Podpis voznika: 623. Podpis voznika: 624. Podpis voznika: 625. Podpis voznika: 626. Podpis voznika: 627. Podpis voznika: 628. Podpis voznika: 629. Podpis voznika: 630. Podpis voznika: 631. Podpis voznika: 632. Podpis voznika: 633. Podpis voznika: 634. Podpis voznika: 635. Podpis voznika: 636. Podpis voznika: 637. Podpis voznika: 638. Podpis voznika: 639. Podpis voznika: 640. Podpis voznika: 641. Podpis voznika: 642. Podpis voznika: 643. Podpis voznika: 644. Podpis voznika: 645. Podpis voznika: 646. Podpis voznika: 647. Podpis voznika: 648. Podpis voznika: 649. Podpis voznika: 650. Podpis voznika: 651. Podpis voznika: 652. Podpis voznika: 653. Podpis voznika: 654. Podpis voznika: 655. Podpis voznika: 656. Podpis voznika: 657. Podpis voznika: 658. Podpis voznika: 659. Podpis voznika: 660. Podpis voznika: 661. Podpis voznika: 662. Podpis voznika: 663. Podpis voznika: 664. Podpis voznika: 665. Podpis voznika: 666. Podpis voznika: 667. Podpis voznika: 668. Podpis voznika: 669. Podpis voznika: 670. Podpis voznika: 671. Podpis voznika: 672. Podpis voznika: 673. Podpis voznika: 674. Podpis voznika: 675. Podpis voznika: 676. Podpis voznika: 677. Podpis voznika: 678. Podpis voznika: 679. Podpis voznika: 680. Podpis voznika: 681. Podpis voznika: 682. Podpis voznika: 683. Podpis voznika: 684. Podpis voznika: 685. Podpis voznika: 686. Podpis voznika: 687. Podpis voznika: 688. Podpis voznika: 689. Podpis voznika: 690. Podpis voznika: 691. Podpis voznika: 692. Podpis voznika: 693. Podpis voznika: 694. Podpis voznika: 695. Podpis voznika: 696. Podpis voznika: 697. Podpis voznika: 698. Podpis voznika: 699. Podpis voznika: 700. Podpis voznika: 701. Podpis voznika: 702. Podpis voznika: 703. Podpis voznika: 704. Podpis voznika: 705. Podpis voznika: 706. Podpis voznika: 707. Podpis voznika: 708. Podpis voznika: 709. Podpis voznika: 710. Podpis voznika: 711. Podpis voznika: 712. Podpis voznika: 713. Podpis voznika: 714. Podpis voznika: 715. Podpis voznika: 716. Podpis voznika: 717. Podpis voznika: 718. Podpis voznika: 719. Podpis voznika: 720. Podpis voznika: 721. Podpis voznika: 722. Podpis voznika: 723. Podpis voznika: 724. Podpis voznika: 725. Podpis voznika: 726. Podpis voznika: 727. Podpis voznika: 728. Podpis voznika: 729. Podpis voznika: 730. Podpis voznika: 731. Podpis voznika: 732. Podpis voznika: 733. Podpis voznika: 734. Podpis voznika: 735. Podpis voznika: 736. Podpis voznika: 737. Podpis voznika: 738. Podpis voznika: 739. Podpis voznika: 740. Podpis voznika: 741. Podpis voznika: 742. Podpis voznika: 743. Podpis voznika: 744. Podpis voznika: 745. Podpis voznika: 746. Podpis voznika: 747. Podpis voznika: 748. Podpis voznika: 749. Podpis voznika: 750. Podpis voznika: 751. Podpis voznika: 752. Podpis voznika: 753. Podpis voznika: 754. Podpis voznika: 755. Podpis voznika: 756. Podpis voznika: 757. Podpis voznika: 758. Podpis voznika: 759. Podpis voznika: 760. Podpis voznika: 761. Podpis voznika: 762. Podpis voznika: 763. Podpis voznika: 764. Podpis voznika: 765. Podpis voznika: 766. Podpis voznika: 767. Podpis voznika: 768. Podpis voznika: 769. Podpis voznika: 770. Podpis voznika: 771. Podpis voznika: 772. Podpis voznika: 773. Podpis voznika: 774. Podpis voznika: 775. Podpis voznika: 776. Podpis voznika: 777. Podpis voznika: 778. Podpis voznika: 779. Podpis voznika: 780. Podpis voznika: 781. Podpis voznika: 782. Podpis voznika: 783. Podpis voznika: 784. Podpis voznika: 785. Podpis voznika: 786. Podpis voznika: 787. Podpis voznika: 788. Podpis voznika: 789. Podpis voznika: 790. Podpis voznika: 791. Podpis voznika: 792. Podpis voznika: 793. Podpis voznika: 794. Podpis voznika: 795. Podpis voznika: 796. Podpis voznika: 797. Podpis voznika: 798. Podpis voznika: 799. Podpis voznika: 800. Podpis voznika: 801. Podpis voznika: 802. Podpis voznika: 803. Podpis voznika: 804. Podpis voznika: 805. Podpis voznika: 806. Podpis voznika: 807. Podpis voznika: 808. Podpis voznika: 809. Podpis voznika: 810. Podpis voznika: 811. Podpis voznika: 812. Podpis voznika: 813. Podpis voznika: 814. Podpis voznika: 815. Podpis voznika: 816. Podpis voznika: 817. Podpis voznika: 818. Podpis voznika: 819. Podpis voznika: 820. Podpis voznika: 821. Podpis voznika: 822. Podpis voznika: 823. Podpis voznika: 824. Podpis voznika: 825. Podpis voznika: 826. Podpis voznika: 827. Podpis voznika: 828. Podpis voznika: 829. Podpis voznika: 830. Podpis voznika: 831. Podpis voznika: 832. Podpis voznika: 833. Podpis voznika: 834. Podpis voznika: 835. Podpis voznika: 836. Podpis voznika: 837. Podpis voznika: 838. Podpis voznika: 839. Podpis voznika: 840. Podpis voznika: 841. Podpis voznika: 842. Podpis voznika: 843. Podpis voznika: 844. Podpis voznika: 845. Podpis voznika: 846. Podpis voznika: 847. Podpis voznika: 848. Podpis voznika: 849. Podpis voznika: 850. Podpis voznika: 851. Podpis voznika: 852. Podpis voznika: 853. Podpis voznika: 854. Podpis voznika: 855. Podpis voznika: 856. Podpis voznika: 857. Podpis voznika: 858. Podpis voznika: 859. Podpis voznika: 860. Podpis voznika: 861. Podpis voznika: 862. Podpis voznika: 863. Podpis voznika: 864. Podpis voznika: 865. Podpis voznika: 866. Podpis voznika: 867. Podpis voznika: 868. Podpis voznika: 869. Podpis voznika: 870. Podpis voznika: 871. Podpis voznika: 872. Podpis voznika: 873. Podpis voznika: 874. Podpis voznika: 875. Podpis voznika: 876. Podpis voznika: 877. Podpis voznika: 878. Podpis voznika: 879. Podpis voznika: 880. Podpis voznika: 881. Podpis voznika: 882. Podpis voznika: 883. Podpis voznika: 884. Podpis voznika: 885. Podpis voznika: 886. Podpis voznika: 887. Podpis voznika: 888. Podpis voznika: 889. Podpis voznika: 890. Podpis voznika: 891. Podpis voznika: 892. Podpis voznika: 893. Podpis voznika: 894. Podpis voznika: 895. Podpis voznika: 896. Podpis voznika: 897. Podpis voznika: 898. Podpis voznika: 899. Podpis voznika: 900. Podpis voznika: 901. Podpis voznika: 902. Podpis voznika: 903. Podpis voznika: 904. Podpis voznika: 905. Podpis voznika: 906. Podpis voznika: 907. Podpis voznika: 908. Podpis voznika: 909. Podpis voznika: 910. Podpis voznika: 911. Podpis voznika: 9

Aktivnost naših zdomcev – smučarjev

SPD »Triglav« Švica

Znano je, da je smučanje v Sloveniji šport številka ena. Prav tako pa postaja ta šport zelo priljubljen tudi v drugih republikah. To se je pokazalo pri organizaciji tekmovalnega smučanja med Jugoslavlani v Švici.

Začelo se je leta 1972, ko je komaj ustanovljeno Slovensko planinsko društvo »Triglav« organiziralo 1. Slovenski veleslalom. Kljub deloma pomanjkljivi organizaciji (bil je pač začetek), se je 12. marca 1972 zbrala na Hoch-Ybrigu pisana množica 58 (od 74 prijavljenih) tekmovalcev od 6.—52. leta starosti iz Švice, Avstrije in Nemčije. Število udeležencev je bilo enkrat večje od najbolj optimističnih napovedi. Zamisel, da bi to tekmovanje privabilo vse Jugoslavane, ljubitelje smučanja, ki so na delu v Švici in sosednjih državah, je bila tako izpolnjena, ker je med tekmovalci bila tudi ekipa hrvaškega planinskega društva »Vihor«, podružnica v Švici. Tekmovalo se je ekipno za prehodni pokal Slovenske izseljenske matice, moška konkurenca se je borila za pokal SPD »Triglav«, ženska konkurenca pa za pokal revije Antena iz Ljubljane. Poleg tega je bilo za tekmovalce pripravljeno veliko praktičnih daril, ki so jih prispevala razna jugoslovanska in švicarska podjetja. Kot prvo nagrado naj-

ljubljenec. Tako je Slovenski veleslalom prišel v koledar važnejših turističnih prireditev v tem kraju. Funkcionarji omenjenih smučarskih klubov so radi priskočili na pomoč, kot že leto dni prej, pri merjenju časov. Prijavljenih je bilo 147 tekmovalcev, od katerih je prišlo na start 132, drugače pa je bilo, po ocenah turističnega urada Unteriberger med 400 in 500 naših ljudi na ta dan v tem kraju. Pri organizaciji tega tekmovanja je dobil OK med prebivalci Unteribergera nenadomestljivega pomočnika in prijatelja društva »Triglav« v osebi Konstantina Martya — gradbenega podjetnika. Nesebično je pomagal povsod, kjer je najbolj zaškrbalo. Slovenskemu veleslalomu je ostal zvest do danes.

Pri 4. Slovenskem veleslalomu je imel organizator težave s snegom. Zelja, da bi bila prireditev zopet v Unteribergu ni bila izvedljiva, ker ni bilo snega. Treba se je bilo preseliti više v Oberiberger. Sončna nedelja, 9. februarja 1975, je privabila mnoge ljubitelje smučanja. Od 154 prijavljenih je startalo 142 tekmovalcev, ob razglasitvi rezultatov v telovadnici v Unteribergu pa je bilo prisotnih okrog 500 naših rojakov.

Peti jubilejni Slovenski veleslalom v Unteribergu 29. februar 1976. Tak je bil uradni naslov prireditve, za katero se je OK še posebej potrudil. Na predvečer tekmovanja je bila organizirana v dvorani hotela Ryöslipost prijetna zabavna prire-

ke in žensko konkurenco, daljša za mladince in člane), kar je dalo tekmovanju še poseben pečat. Razglasitvi rezultatov, ki je bila v isti dvorani kot prejšnja leta, je prisostvovalo približno toliko rojakov kot leto dni prej.

Toliko o dosedanjih Slovenskih veleslalomih. Če napravimo kratek obračun, ugotovimo:

— da je bilo zabeleženo vsega skupaj 940 štartov,

— da je na zadnjih treh tekmovanjih sodelovalo, s svojimi ekipami in posameznimi člani povprečno 12—13 jugoslovanskih društev in klubov iz Švice, Avstrije in Nemčije (število le-teh je bilo seveda na prvih tekmovanjih manjše),

— da je ta prireditev postala prijateljska vez med tekmovalci in domačini zgoraj omenjenih krajev,

— da je to tekmovanje dalo pobudo in vzgled tudi državljanom drugih narodnosti, ki so v Švici (češki izseljenci prirejajo ravno tako prireditev v istem kraju že nekaj let),

— da je dala pobudo tudi drugim jugoslovanskim društvom in klubom na območju zgoraj omenjenih držav, da so začeli z organizacijo podobnih smučarskih tekmovanj,

— da je tekmovanje prišlo v regionalni koledar važnejših turističnih prireditev v tem kraju, kar se lahko tudi smatra za uspeh.

Torej, zimsko-športna prireditev »Slovenski veleslalom« se je iz

štev pa pridejo tri naslednja tekmovanja: »Veleslalom prijateljstva« (30. januarja 1977 v Rietbachu) v organizaciji SKK Triglav Winterthur, »Vihorov veleslalom« (27. februarja 1977 v Adelbodnu), organizator PD Vihor in pa »6. Slovenski veleslalom« (13. marca 1977 na Hoch-Ybrigu) v organizaciji SPD Triglav iz Züricha. Na tej zadnji prireditvi naj bi se načelno pogovorili o organizaciji Jugoslovanskega pokala v bodoče.

VELESALOM PRIJATELJSTVA

Leta 1974 je bila v Winterthuru ustanovljena podružnica SPD Triglav iz Züricha pod imenom »Keg-ljaški klub SPD Triglav Winterthur«. Nekateri rojaki, ki so ob ustanovitvi postali člani tega kluba, so se že od vsega začetka udeleževali Slovenskih veleslalomov. Zato ni čudno, da so se kmalu po ustanovitvi odločili, da tudi sami organizirajo tekmovanje in sicer, kot klubsko prvenstvo za sestavo ekip, ki bodo zastopale klub na Slovenskem veleslalomu. To tekmovanje je bilo organizirano leta 1976 v Wildhausu z udeležbo 16 tekmovalcev. Pozneje se je klub preimenoval v »Športno kulturni klub Triglav« Winterthur. Ustanovljene so bile razne sekcije, med njimi tudi smučarska. Člani so se takoj lotili načrtnega dela. V letu 1977 je bilo organizirano, že odprto in po številu udeležencev (82), veliko smu-

boljšemu tekmovalcu je Jugoslovanski konzulat v Zürichu poklonil ročno uro. Pokroviteljstvo nad tekmovanjem je prevzela tovarna športne opreme »Elan«. Te propozicije so ostale nespremenjene do danes.

Torej, led je bil prebit. Že na prvem tekmovanju so se organizatorjem ponudili nekateri pomagači, ki so danes gonilna moč pri organizaciji Slovenskih veleslalomov. S pomočjo njih je bila organizacija 2. Slovenskega veleslalomu že precej lažja, tako, da je bila slika v Oberibergu 4. marca 1973 že precej drugačna, kot leto dni prej na Hoch-Ybrigu. Tudi udeležba se je več kot podvojila.

Startalo je 120 naših rojakov iz Švice, Avstrije in Nemčije. To je bila tudi potrditev, da bo društvo »Triglav« obdržalo tekmovanje v Švici in ga prirejalo vsako leto. Prvotna zamisel je bila namreč taka, da bi se tekmovanje selilo vsako leto drugam, tako, da bi bilo eno leto v Švici, drugo leto v Avstriji, tretje leto v Nemčiji, potem zopet v Švici itd.

Tretji Slovenski veleslalom v Unteribergu, 3. marca 1974. Tako je pisalo na prospektu, ki ga je OK razposlal med rojake v treh, zgoraj že omenjenih državah. Na tem tekmovanju je bila uvedena tudi novost in sicer ta, da je organizator povabil na tekmovanje ekipo SZS ter ekipo SK iz Unteribergera in Oberibergera. S tem je postalo tekmovanje bolj zanimivo ne le za naše ljudi, ampak tudi za domačine, ki so radi prišli bodrit svoje

ditev s plesom in tombolo, kateri je prisostvovalo približno 150 naših rojakov, ki so prišli iz bolj oddaljenih krajev Švice, predvsem pa iz Nemčije (München, Stuttgart — iz Münchna je pripeljal poln avtobus). S tem se je uresničila tudi zamisel, da ne bi bil Slovenski veleslalom zgolj športno srečanje, ampak tudi družabno obenem.

Za tekmovanje se je prijavilo okrog 230 tekmovalcev, od katerih je startalo 210. Proga je bila, kljub pomanjkanju snega zelo dobro pripravljena in preparirana s snežnim cementom, tako, da je dobro vzdržala vseh 210 tekmovalcev. Ob razglasitvi rezultatov je bila dvorana, ki sprejme okrog 500 ljudi, nabito polna, tako, da se računa, da je razglasitvi prisostvovalo približno 600 naših rojakov. Podeljenih je bilo okrog 30 pokalov in medalij ter lepo število praktičnih nagrad. Prizadevanja OK, da bi ta prireditev res uspela v vseh pogledih, so se tako uresničila.

Šesti Slovenski veleslalom 13. 3. 1977 je bilo potrebno zaradi pomanjkanja snega zopet prenesti iz Unteribergera na Hoch-Ybrig. To je tudi povzročilo manjše pomanjkljivosti v organizaciji, toda kljub temu lahko rečemo, da je prireditev uspel. Startna lista je obsegala preko 320 tekmovalcev, od katerih je startalo približno 280. Zelo razveseljivo je to, da je pri zadnjih tekmovanjih zelo naraslo število mlajših tekmovalcev — otrok. Mnoge izmed njih je prav Slovenski veleslalom navdušil za smučarski šport.

Tekmovanje je potekalo na dveh vzporednih progah (krajša za otro-

skromnega začetka pred sedmimi leti razvila v pomembno masovno športno in družabno prireditev jugoslovanskih delavcev, ki so na delu v državah srednje Evrope.

Lahko se reče, da je to bogat izkupiček. Ni pa to edino in vse, kar je bilo storjenega na področju smučanja v tem delu Evrope.

PD »Vihor« Švica

VIHOROV VELESALOM

Planinsko društvo »Vihor« Zagreb — sekcija v Švici je bilo ustanovljeno leta 1969. Člani društva so v začetku, poleg ostalih dejavnosti, gojili predvsem turno smučanje. Leta 1974 so prvič organizirali interno smučarsko tekmovanje na pobočjih Schwengematta v kantonu Solothurn, na katerem je sodelovalo 16 tekmovalcev moške, ženske in otroške konkurence. Leto dni kasneje se je Vihorov veleslalom, tak je namreč uradni naslov tekmovanja, preselil v Adelboden na Engsttingen Alp. Startalo je 18 tekmovalcev. Tudi leta 1976 se je tekmovanje odvijalo, še vedno v interni obliki, na istem kraju, sodelovalo pa je 23 tekmovalcev. V predsezoni 1976—77 bi jugoslovanski ljubitelji smučanja se je »Vihorcem« porodila ideja, da v Švici organizirajo takojimeno »Jugoslovanski pokal smučarjev amaterjev«. K sodelovanju so povabili še člane SKK Triglav Winterthur in Hrvatske kulturne zajednice iz Züricha. Dogovorjeno je bilo, da se v sezoni 1976—77 izvede poskusno točkovanje, po sistemu svetovnega smučarskega pokala, v po-

čarsko tekmovanje v Rietbachu, katerega so se, poleg članov nekaterih društev iz Švice, udeležili tudi smučarji društva Triglav iz Münchna. To je bila prilika, da so se tudi oni seznanili z načrti o Jugoslovanskem pokalu. Bili so pripravljeni sodelovati. Čeprav je smučarska sekcija SKK Triglav Winterthur še mlada, zelo dobro opravlja svojo nalogo. V sezoni 1976—77 so člani organizirali več tekmovalnih treningov. Navezali so tudi stike s SK Bovec in se dogovorili o medsebojnem sodelovanju. Prvi rezultat dogovora je bil ta, da so trije člani sekcije nastopili na tradicionalnem Prvomajskem veleslalomu na Kaniinu, katerega organizira SK Bovec. S strani tega kluba jim je obljubljena tehnična in materialna pomoč.

Vorarlberg - Avstrija

AVSTRIJA

Zvedeli smo, da tudi naši rojaki iz Vorarlberga, vsakoletni udeleženci Slovenskega veleslalomu, ne držijo križem rok. Letos so prvič organizirali svoje smučarsko tekmovanje na planini Gapfoln. Na startu se je zbralo 56 tekmovalcev vseh starosti in obeh spolov. Prireditev je menda lepo uspela, kar je razveseljivo, ker tudi oni želijo sodelovati v bodočem Jugoslovanskem pokalu.

Triglav - Nemčija

ZR NEMCIJA

Niso nam na voljo točni podatki kaj je bilo napravljenega v smučarskem športu med našimi ljudmi v

Nemčiji. Vemo le to, da imajo društva Triglav Stuttgart in Reutlingen svoje smučarske sekcije in, da menda prireajo svoje tekmovanje. Imajo tudi svojo smučarsko šolo. Vsako leto se udeležijo tudi Slovenskega veleslaloma v Švici. Ravno tako ima tudi društvo Triglav v Münchnu zelo delavno in po številu članov veliko smučarsko sekcijo. Člani le-te se vsako leto udeležijo Slovenskega veleslaloma, v zadnji sezoni pa tudi Veleslaloma prijateljstva v Švici.

Poleg zgoraj omenjene smučarske dejavnosti naših ljudi v tem delu Evrope, naj omenimo se to, da večina udeležencev zgoraj omenjenih tekmovanj sodeluje tudi na raznih tekmovanjih, ki so organizirana v okviru tovarn, kjer so zaposleni, na katerih dosegajo nekateri lepe uspehe.

Ce na kratko pogledamo nazaj, lahko ugotovimo, da je bilo od prvega organiziranega tekmovanja t. j. 1. Slovenskega veleslaloma 12. marca 1972 pa do 6. Slovenskega veleslaloma 13. 3. 1977, zadnje smučarske prireditve v sezoni 1976-77, zabeleženih skupno 13 tekmovanj v organizaciji štirih različnih društev iz Švice in Avstrije. Na teh tekmovanjih je bilo zabeleženih 1191 štartov. S tem, upamo, je bil dosežen osnovni namen, in sicer, da se čim več naših rojakov ukvarja s tem zdravim športom in, da se na vseh smučarskih prireditvah goji medsebojno prijateljstvo. Upamo, da se bo ta dejavnost z ustanovitvijo JU-SKI še povečala in izboljšala.

Ustanovitev JU-SKI

(Jugoslovanski smučarski kup v inozemstvu)

Dne 27. maja je bil v prostorih Jugoslovanskega konzulata — oddelka za kulturo in tisk v Zürichu ustanovni sestanek JU-SKI. Udeležili so se ga delegati zainteresiranih društev iz Švice. Poleg njih so bili prisotni še nekateri predstavniki drugih športnih aktivnosti ter gostje iz domovine, ki so se ravno nahajali na službenem obisku v Švici: generalni sekretar SOFK Hrvatske Darko Dujmović, generalni sekretar SOFK BiH Hakija Hadžiahmetović (oba sta člana koordinacijskega odbora SFK Jugoslavije), sekretar ZMJ Pero Pavičić ter urednik Sportskih novosti Boro Poljak.

Na tem sestanku je bil izvoljen odbor v sestavi:

Jože Jelovčan, predsednik, SPD Triglav Zürich

Ivan Bernik, podpredsednik, SKK Triglav Winterthur

Lovro Jonak, sekretar — tajnik, PD Vihor Zürich

Ing. Janez Kušar, član, SPD Triglav Zürich

Tone Mazi, član, SPD Triglav Zürich

Vlado Zobec, član, Hrvatska kulturna zajednica

Ivan Umek, član, SKK Triglav Winterthur

Odbor je z delom že pričel. Na prvem sestanku je bila načelno dogovorjena o nadaljnjem delu in na logah JU-SKI po dopustu pa bo delo steklo naprej, tako, da upamo, da bo do sezone vse pripravljeno.

Zaključimo torej pregled dosedanjega dela z željo, da bo pri odgovornih naletel na plodna tla, kajti le tako bo obrodil sadove.

Jože Jelovčan

Zmagoslavje ekipe VSK Elan v Beogradu

»Zlatna skija Beograda 1977« odpotovala na Gorenjsko

V dneh 26.—28. avgusta je bilo na jezeru Ada Ciganlija v Beogradu tekmovanje za trofeje »Zlatna skija« v vodnem smučanju. Pokroviteljstvo nad prireditvijo je prevzela največja jugoslovanska časopisna hiša »Politika«, ki je prispevala tudi pokale in glavno trofejo — miniaturo zlate skakalne smuči. Ta je bila podeljena najboljšemu skakalcu. To tudi govori o pomenu, ki so ga pripisovali tekmi, pa tudi samemu smučanju. Le-to ima sedaj tam vse možnosti za razvoj. Tu mislim predvsem na naravne pogoje, ki so na toplem jezeru res dobri, kot tudi na podporo organizacij mesta in zanimanju pri gledalcih. Obsežne tribune so bile ob času tekmovanja polne. Presenetilo je število nastopajočih — trinideset tekmovalcev in tekmovalk iz sedmih klubov. Niso pa bili prisotni vsi najboljši naši smučarji, ker so trije v tem času tekmovali na evropskem članskem prvenstvu v Avstriji. Elanova ekipa pa je odšla na pot brez bratov Finžgar, kar je tudi precej zmanjšalo njeno moč, ki je tako nastopila v sestavi: Mark Pleško, Uroš Bogataj, Andreja Porenta in Jože Dežman. Vendar je bila tudi ta okrnjena ekipa kos konkurenci. Kljub množici nastopajočih, smo imeli resne tekmece le v zagrebški ekipi, vendar smo se jim to pot vsaj delno oddolžili za poraz na državnem prvenstvu. Elan je namreč ekipno premočno zmagal. Zato je prejel lep pokal. Nič slabše pa

se člani ekipe niso odrezali v posamični konkurenci. Mark Pleško je slavil zmago v slalomu, solidna vožnja figur in skoki pa so mu omogočili še skupno zmago v kombinaciji. Uroš Bogataj je bil pre-

gotovo posebnost in lep uspeh za 16-letno tekmovalko.

Tako je v tem finalu nastopila kompletna Elanova ekipa, ki se tudi to pot ni dala ugnati. »Zlatna skija« je odpotovala na Gorenjsko. Uroš

močen za vse tekmece v skokih. Le za figure je na najvišjo stopnico stopil Zagrebčan Damir Stritof. Prav tako je gladko odpravila v ženski konkurenci vse tekmece Andreja Porenta. Poseben uspeh zanj je bila uvrstitev med dvanajst najboljših skakalcev, ki so imeli pravico v posebni tekmi potegovati se za trofeje »Zlatna skija«. Med tridesetimi tekmovalci je bila to prav

Bogataj je z odličnim nastopom prepričljivo ukrotil vse tekmovalce in požel obilo priznanja tudi na polnih tribunah. Zaslužen!

Povedati moramo tudi, da se je odrezal tudi uradni napovedovalec, ki je zelo poudarjal Elan in uspehe ekipe, prav tako pa je večkrat opozarjal gledalce na vlečni čoln in njegove sposobnosti — to pa je bil naš čoln 505 S.

D. J.

Elanovci na Kriških podih

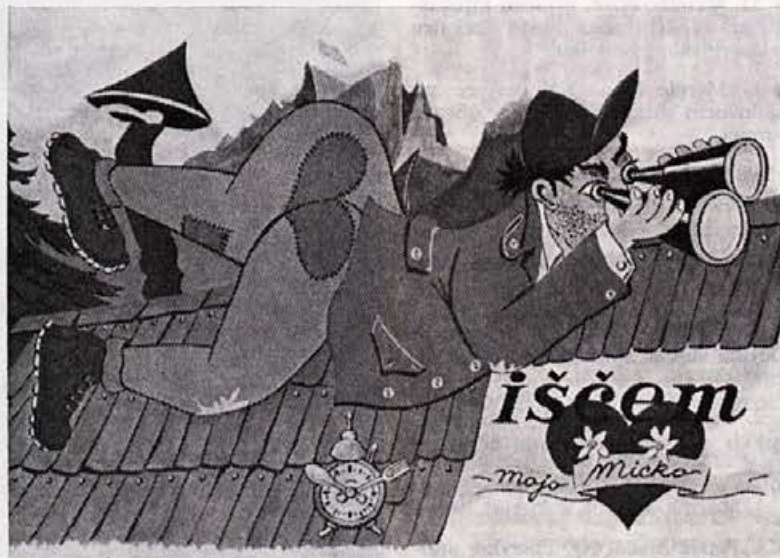
Planinski krst

Star narodni običaj je med drugimi tudi »Planinski krst« tistih članov, ki so prvič prestopili višinsko mejo 2.000 metrov.

Do tega časa so bili še nedolžni, s tem trenutkom pa so oskrumili naravo in nosijo v sebi izvirni greh Adama in Eve (ker sta tudi plezala na drevo) in le krst je tisti akt, ki

kozlov, predvsem takih za odstrel. Seveda pa pri tem obstajajo tudi razne pasti in nevarnosti, predvsem pred zli duhovi na poti in v planinskih kočah, ki niso več domovi miru in počitka, temveč luksuzni hoteli, nočni lokali in pivnice, kjer lahko razgrajaš, razbijaš, vpiješ, ker ni sosedov in to je največji mik gora.

Zaradi višinske razlike rade nastopajo srčne težave, srce razbija močneje kot v dolini, zeleni mah

jim oprostí dednost tega greha. S tem seveda postanejo vojščaki planin in se obvezujejo, da ne bodo več gnili doma, temveč, da bodo vestno hodili v hribe.

Namen in pomen hoje v hribe je vedno ta, da se doseže vrh in ta, da na poti srečaš čimveč planinskih

stokrat odtehta jogi posteljo v komfortni spalnici.

Vse to mora vsak sveže pečeni planinec in »planinka« znati na pamet, kajti če do tega v hribih pride, da se bo znal obnašati in ravhati, da ne bo streljal grešnih kozlov, da ne bo odtrgal vsake planike, ki jo

bo srečal, angleškega stranišča pa tako ali tako ne potrebuje.

To je uvod h krstu v hribih, ki ga za vse novince in novinke opravi visokogorska komisija s člani, ki so že preplezali vse pokrižem in počez pa bodo še, če bodo pri zdravju.

Begunjski gasilci zlato na evropskem prvenstvu

Tekmovanje je potekalo od 1. julija do 7. avgusta v italijanskem mestu Trento. Nastopili so v vaji za 3-delni napad in v štafeti za tek preko zaprek in so dosegli izreden uspeh, pokal in zlato medaljo. Njihov uspeh je vreden toliko več, ker so ga dosegli na tekmovanju po večini s poklicnimi in industrijskimi gasilci.

Sicer pa so begunjski gasilci že znani po tem, da so vedno med najboljšimi. Tako so že leta 1966 na gasilski olimpiadi v Karlovcu osvojili pokal in zlato medaljo, letos pa tudi na republiškem tekmovanju v Velenju in pokal pohorskega bataljona na tekmovanju gasilcev v Oplotnici.

V desetini, ki je zmagala v Trentu, sta sodelovala tudi dva člana iz Elana: Lombar Marjan in Krivic Janez. Za izreden uspeh jim iskreno čestitamo!

Sprejem sekretarja KP Alžira, tov. Benbetka Mustafa pred Elanom

V razgovoru je sodelovala tudi tov. Vlasta Vidic, predstavnik občinskega komiteja ZKS iz Radovljice

PRIŠLI - ODŠLI

V mesecu juliju in avgustu so lastnost delavca pridobili naslednji delavci:

1. Legat Marjan, KV šofer na delovnem mestu šofer težjih vozil v pomožnem obratu

2. Korošec Milan, NK delavec na delovnem mestu priuč. stroj. delavec I v obratu smuči

3. Langus Ljubo, KV avtomehanik na delovnem mestu ključavničar v kovinskem oddelku, vrnil iz JLA

4. Olip Boštjan, NK delavec na delovnem mestu strojni delavec I v obratu smuči

5. Legat Anton, KV ključavničar na delovnem mestu ključavničar II v pomožnem obratu, vrnil iz JLA

6. Golc Cveto, KV ključavničar na delovnem mestu ključavničar II v pomožnem obratu

7. Pavlin Zvonko, KV ključavničar II v pomožnem obratu

8. Korošec Brane, KV električar na delovnem mestu obratni električar II v pomožnem obratu

9. Banjac Lazo, KV ključavničar na delovnem mestu ključavničar II v pomožnem obratu

10. Rozman Janko, KV ključavničar na delovnem mestu ključavničar II v pomožnem obratu

11. Rot Jožefa, NK delavka na delovnem mestu pripravljalec materiala v obratu smuči

12. Bilič Jože, KV zidar na delovnem mestu vratar v KSS

13. Metelko Jože, priučen ključavničar na delovnem mestu rezkalec v kovinskem oddelku

14. Marčič Ivan, NK delavec na delovnem mestu lepilec I v obratu smuči

15. Purkart Mirko, KV gasilec na delovnem mestu gasilec v KSS

Iz podjetja so odšli naslednji delavci:

1. Petrovič Zlato, PK delavec iz obrata smuči, sporazumno prenehanje

2. Valant Franci, KV avtomehanik iz pomožnega obrata, odhod v JLA

3. Murnik Jože, KV kurjač, umrl

4. Petrič Anica, NK delavka, upokojitev

5. Artnik Jurij, NK delavec, začetek šolanja na poklicni šoli

6. Ažman Branko, KV ključavničar, sporazumno prenehanje

7. Požar Peter, NK delavec, začetek šolanja na poklicni šoli

ZAHVALA

Ob težki izgubi dragega očeta

RAKAR FRANCA

se iskreno zahvaljujem za izrečena sožalja in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Posebno pa se zahvaljujem za podarjeni venec od sodelavcev SGI.

Zalujoči sin
Rakar Anton

UREDNIŠKI ODBOR: ing. Zajc Bojan, Janša Stanislav, Bulovec Franc, Kolman Franc, Knafelj Slavko, Brajnik Vane — **ODGOVORNI UREDNIK:** Knafelj Slavko — Izhaja mesečno — Za člane kolektiva brezplačno — Tiska Gorenjski tisk, Kranj

Poznani italijanski tekači na obisku v Elanu. Med nimi so zelo znana imena: Cekon, zdaj trener, Malfitana Mariano — trener in tekmovalac De Francesco Lavro

Za naš časopis so izročili fotografijo, kjer eden od njih tekmuje z našimi smučarji